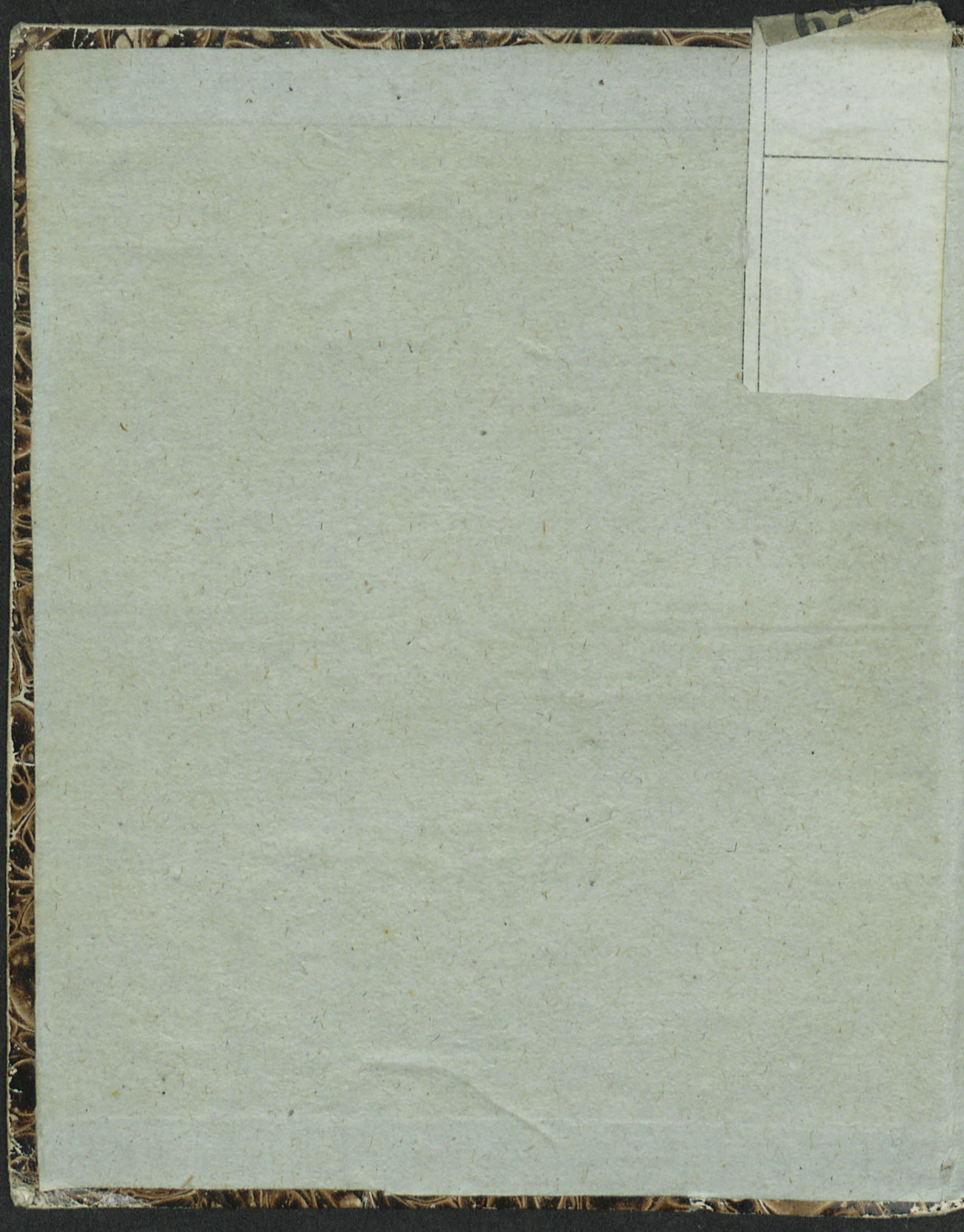

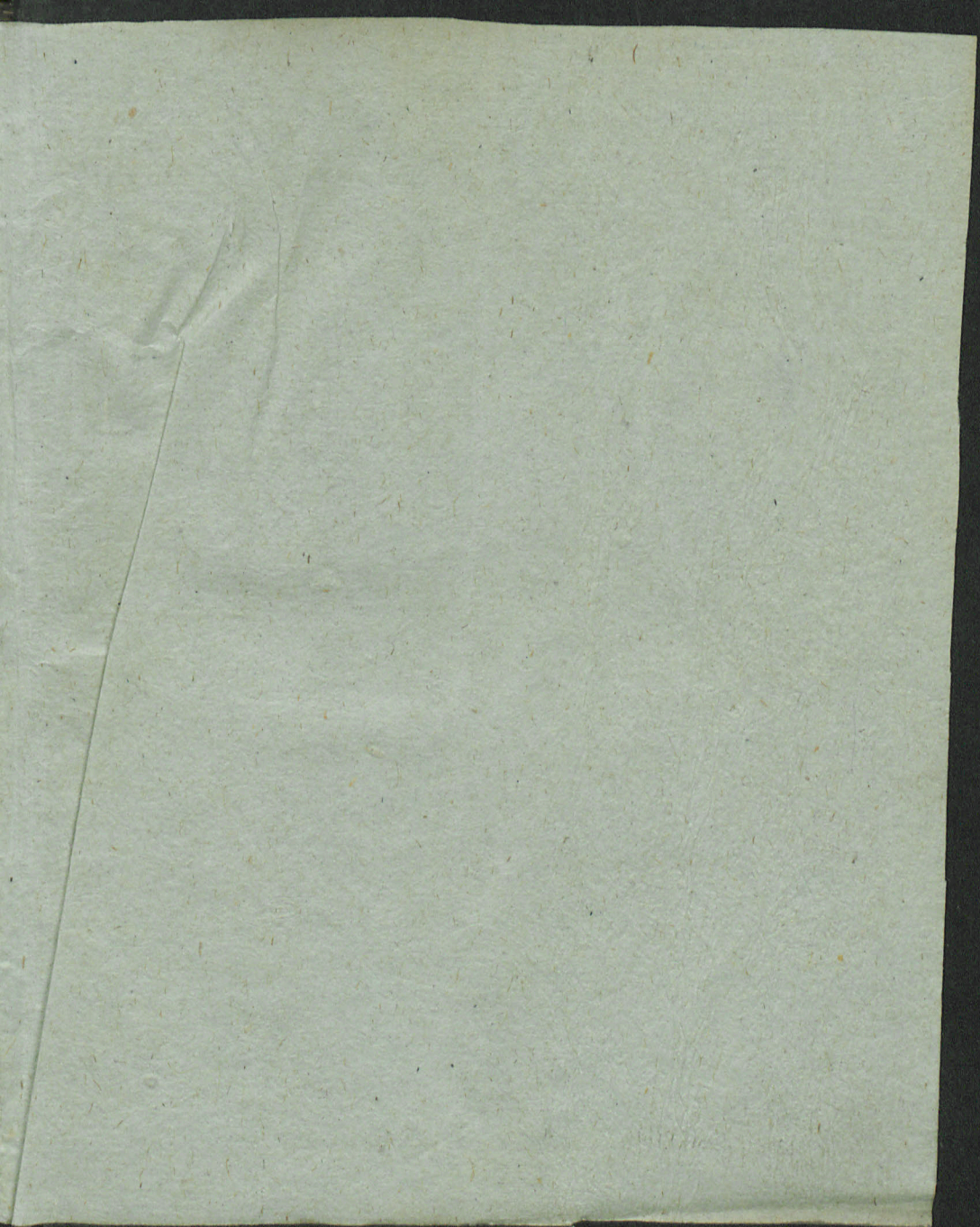
BIBLIOTEKA

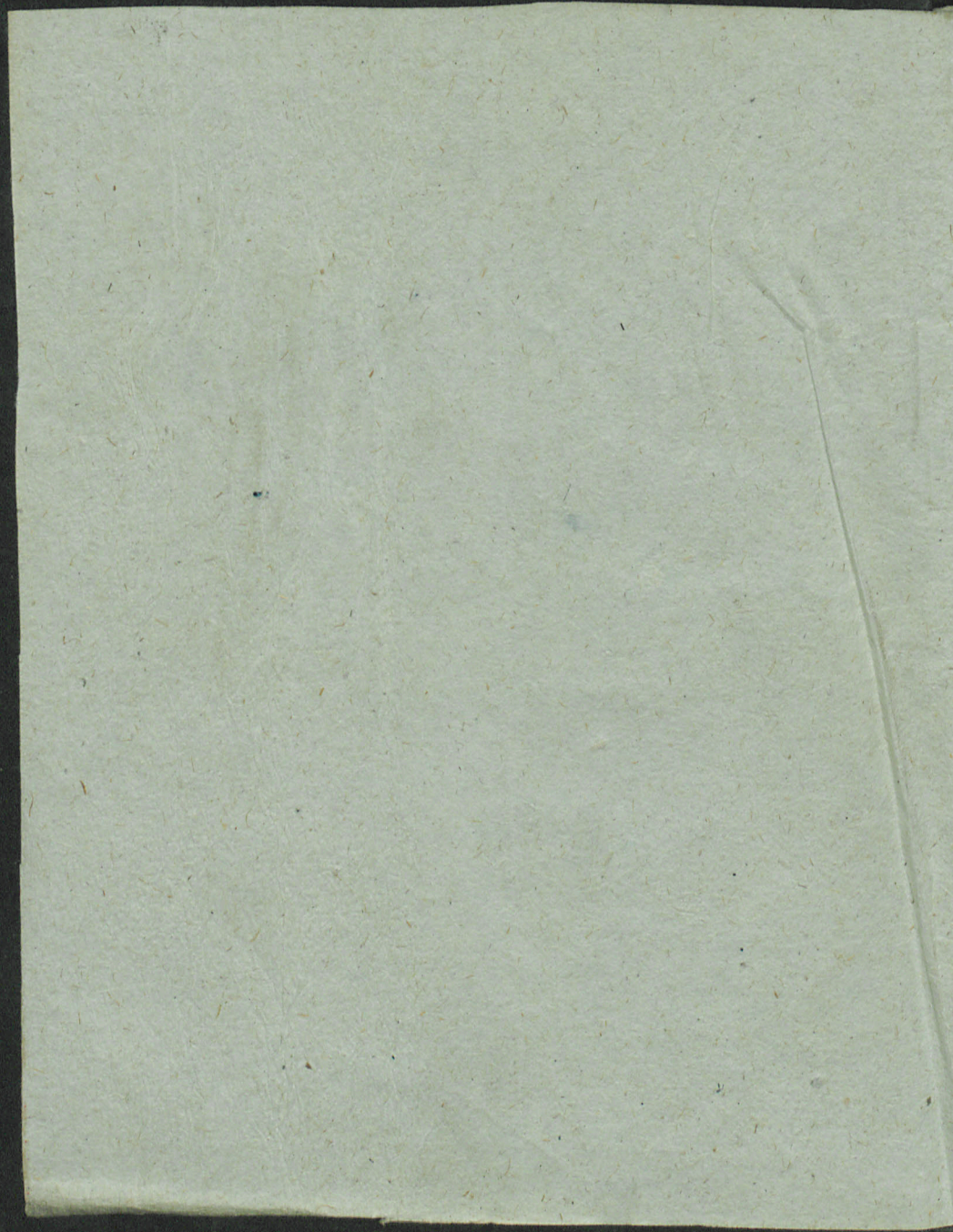
Zakl. Nar. im. Ossolińskich

XVII

782

ZWIERCIADLO SASKIE ALBO MAYDEBURSKIE.

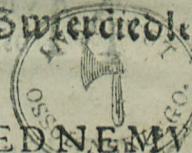
W którym każdy ogląda / Ministry Pru
skie / Litewskie / Mazowieckie / Ruskie / Sla
skie / y też Polskie / etc.

TV TEŻ KAŻDY MINISTER VIZRY
co za skutki / albo plamy / na twarzy swej ma / kto
rych doyrzeć nie mogą.

VVIEC VRODA ICH, ZKAD
posła / kpałt / godność / y ciała ozdoba:

GENEALOGIA ICH DY

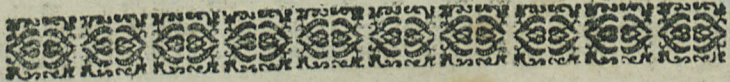
belka / y Demonstracio / w tym Zwierciadle
powie.

GVVOLI MINISTTROVVI IEDNEMV
zlemu / a niebácznemu / przez trzy dni zrobione.

Przes Ksiedza Marcina z
Klecka vv Mieyskiej Gorce Proboszcza.
Cum licentia Superiorum.

W Poznaniu v Jana Wolraba Rokn. 1 6 1 0.

Omnis iniquitas & oppressio, & iniusticia, iudicio
um sanguinis est: Et licet gladio non occi-
das, voluntate ramentis interficis, Hier: in Esa. Et
habetur de panit. dist. 1.

TVergero fili hominis, ne timeas eos, neque ser-
mones eorum metuas: quoniam increduli &
subuersores sunt tecum, & cum scorpionibus habi-
tas. Ezech. 2.

Multus pseudopropheta surget, ac seducet mul-
tos. Matth. 24.

Irritauerunt Moysen in castris: Aaron sanctum
Domini: Aperta est terra, & deglutiuit Dathan:
Et operuit super congregationem Abiron: Et exarsit
ignis in Synagoga eorum: flamma combussit pec-
catores. Plal: 105.

Q V E R E L L A.

Brzed wſzystkimi Mini-
ſtrami / na Miniſtra iednego gniewli-
wego / iezyka niepomięgliwego / har-
dego / y beſpiecznego.

Niewiem Viri Proceres, iefeli ſia
w Polſzcze Miniſtrom Angelſkiey
wolnoſci nad Katholikami / a zwlaſzcza
nad Kapłany Leuitici generis zażywać go-
ſi / bo tu / Confederaciey nie macie / y pe-
wnie nie bedzie: / iż na piſmo S. na prawo
Boze / na ſtatuta Korony Polſkiey / na przy-
siege Korony wſyſtkiey / przeciw Herety-
kom zwierzchnoſć pamietać chce: Oczym w
Przywileiu Władziſtawa Pamien. S. Ja-
giella / doſyć doſtatecznie macie: ktory przy-
wiley / w tym ſwierciedle ogladacie. A iezeli
ſie też na proteſtacya Angelſkiey Krolo-
wey / waſzego Antykofta / wſtecznicie nie-
rzadney / a pſotliwey Jezabel ſpuſzczacie / y
na tym ſie oſuſkacie / według ktorey proteſta-
ciey / przyſiege wſyſcey Miniſtrowie po wſi-
etkiey Angliey / na Kapłany / na Jezuity / na

Deut 17.
Spec. Sax-
lib. 1. art. 1.
gloſſa.
Ro. 1424.
w Wielu-
nau.

Rychardus
Versteg.

zakończyli / y na przelożone Duchowne czyni-
li / co uczyniwszy / przysięgłszy / mordowali
Biskupy / Kátholiki / y káplany / y rozmaíta
śmiercia one trąćili. O czym w Procy
in Appendice macie : ale perzy in Theatro
crudelitatum Hereticorum &c. Ktora
protestacya wiem dobrze / że y z Párłamen-
tem v siebie macie : y tak własnie in simili
miedzy soba ná nas kátholiki / a zwłasczjá
ná Káplany / ná Kościót. Rzymiski / y teraz
przysięgacie / y swym wiernym / ná te prote-
stacya podpisowác sie kazaliście / ná co / y
pieczęci swoje przykładali ; Sprawćie sie / cze
mu Ministrowie / powšytkiey Polšcze / w
Ruši / w Litwie / tak dwie lećie / swoje wier-
ne obiezdžali / ktorzy sie ná te to protestacya /
tak mniemam im podpisowali / y pieczęci przy-
kładali / bo pišmo im takieš pokazowali / o
czym yia sam dobrze wiem : Wšak y o Jur-
dze Gárbáru / pielgrzym nieákci w swym pi-
šmie ná ten czás wzmianke czyni / który tež
z nimi iezdził. Ale iesliž te Angelska prote-
stacya chcećie widzieć : zá prawdę mozećie sie
wštydžiť / że to kálwinowie / przed tańa oso-
ba / przed wšteteczna nierzadnica / kładac dwá
pálca

palcana Ewangelia S. ia cymli: od stowado stowata tu wam poteze.

Ego A. B. testificor profusus ex animo, & conscientia affirmo Reginae maiestatem, huius Regni aliorumque suorum Dominorum, & praeminentiarum esse gubernatricem solam, tam in Ecclesiasticis, & Spiritualibus, quam saecularibus negotijs, nec ullum externum Principem, Praelatum, personamue cuiuscunque status, aut potentiae sit, habere, aut habere debere, hoc in regno iurisdictionem aliquam, potentiam, superioritatem, praeminentiam, aut auctoritatem Ecclesiasticam siue Spiritualem. Et ideo omnibus externis iurisdictionibus, potentijs, praeminentijs, & auctoritatibus renuncio, easque omnino defero. Et polliceor me exinde praestitutum fidelitatem, & obediens ministerium Regiae maiestati, eiusque haeredibus, & legitimis successoribus, & pro viribus defendam, atque tuebor omnes iurisdictiones, priuilegia, praeminentias, & auctoritates concessas, & competentes maiestati Regiae, eius haeredibus, & successoribus, aut annexas, & vnitas Caesaris huius regni coronae, sic me Deus adiuuet, & haec Sancta Dei Euangelia.

Ta protestacya dziata sie na Parlamente iako tam zowa. Apud Westmonasterium. Anno D. 1559. Regni autem Elisabethae Reginae primo, 23. die Ianuarij. Et continuata vsque ad Octauam Maij. te sequentis.

Surius.

Rychardus

O miserna Kalwinstka proteſtacya/ przed
ia kaſcie to osoba ia czynili/ przed nierza-
ona/ a wſeteczna Jezabel/ a dla czegozeſcie
ia czynili? na ſamego Pana Boga/ na kapla-
ny iego/ y na koſciol S. iego. Jakoſ po tey
proteſtaciey kaplany zabijali/ koſcioly pali-
li y kapłory/ ſkarby kradli/ nayſwieſzby Sa-
krament roſciſkawoſy/ po ziemi deprali/ cia-
ta ſwieſzych z grobow wyrzuciwſy palili:
O czym na prece w Procy naydzie každy:
i iakozeſcie te przyſiege concludowali?
Sic me Dous adiuuet & hac Sancta Dei
Euangelia. toſcie ſwoie zadza wykonali/ a
na czytezeſcie Ewangelia przyſiegli? te-
dyſcie iey doſtali? ſkadeſcie ia do tey przy-
ſiegi przynieſli? Pierwey ſie bylo dowie-
dziec/ y na to przyſiac/ ieżeli Ewangeli-
ſtowie Ewangeliie piſali/ a ſkadbyſcie ſie te-
go byli dowiedzieli/ kiedyby byl Koſciol
Rzymſki tych Ewangeliiey nie approbowal?
kiedy by ich byl nie przyial/ a iakoſbyſcie by-
li na te Ewangelia na takie zatracenie du-
ſze waſey przyſiegli? O miserna waſa pro-
teſtacya: otozeſcie na Ewangelia Koſcio-
la Rzymſkiego przyſiegli/ pokażcie ieżeli-
ſcie

ście wy pismo S. Kościołowi Rzymskiemu
 approbowali: ta protestacya / często była w-
 znawiana za tey wśeteczney a nienasyconey
 psota Krolowey / za ktora protestacya / dekre-
 ta y artykuły / wykonywać wśyscy radzi y
 nieradzi musieli / y teraz ia uznawiaia wśe-
 dy / a krobymie był poslušny / od źci odsadzi-
 li / peny wielkie wstawili / y summy wielkie
 pieniedzy dawac musieli. Na ostatek
 śmiercia rozmaitych karali / y teraz ktory
 dy sie tamiedno Kaplan / abo katholic po-
 kazal / wyrzalby / coby z nim czynili : cze-
 go Turcy / Tatarzy / Poganie nigdy nie czy-
 nili. Te dekreta albo artykuły / sa in The-
 atro Crudelitatum Hereticorū opisane / test-
 sie tam czemu zdziwić.

Na te protestacia / podobno y teraz widze
 Ministrowie w Polsce kaza / ale trzeba
 strzedz Domini, aby teztu na Ministry taki
 protestaciey nie uczynili / bo my Przywileie
 Krolow pamieci S. na nich mamy / y Con-
 federacia wśyſtki Korony Polskiej / ktora
 tu sobie w tym zwierściedle moze obeyrzec
 Minister kazdy. Obral sie tam surfant ieden
 D. P. miedzy wami / na ktorego klade Que-

Rycharus
 Wersteganus.

Querella.

relie

20
relle przed wasznościami / inż to po trzeci
raz w skazuie / y glos ten puszczac przy mych v
sach kaze / przez ludzje znaczne / ktore iezeli
kaze cie pokazze / albo przed wami wymienie /
mowiace te slowa : Powiedzcie tam ksiedzu
temu / ze mu za proce kiej albo korbacz gotu-
jemy : dam sie na wasz rosadek V. P. i esli
to niemosciwy y nie Angelsti niecnoty czlo-
wiek / a gdzieli na ten kiej nasiekany / albo
korbacz Theme z pisma wezmie : iac Proce
nalast v Dawida Proroka S. ale ten sur-
fant / wasz brat / musi kiej sciac ze krza de-
bowego / znać ze pisma S. w rece wziac nie
godzien / bo do korbacza nasiekanego z graba-
rzami / z vltaiami sie obrocił : latwi też z nim
wprawdzie / niz z pismem / wkrzewinie per-
mowac / albo po boru sie z nim obracac. A
prawda / ze to z onych ieden / ktory sie krwiej
kaplanski w Angliey z drugimi napil.

Patrzciey wy katholicy mili / com na Mini-
strach wyczerpnal / a nie tak sie dzieie / com pi-
sal albo prorokowal o nich : Widzicie ze by-
nas radzi iako w Angliey / w Franciey / w
Inderlanciech / w Nortmaniey etc. Kaplony
y Katholicy wybieli / radziby takze koscioły
poburzeli / y skarby potzradli / iako tam w tych

prowin-

prowincjach czynili: Patrzącie z nich iednego
 furfantá tak bezpiečnego / w złości nie po-
 wściągliwego / baczenia nic á nic nie máia-
 cego / zapommal w gniewie / stanu kaplan-
 skiego / ktory z godnościá Krolewska poro-
 wna / niebaczy że on iest furfant / Syn Czar-
 towski / Syn z nierzadney Mátkiey / według lib. 3. de sym
 Augustyna S. niestáło mu pisma / áz sie do ad cate ver
 Kija / albo do Korbáczá wdal / wierczy sie to cap. 10.
 tak iáko w Angliey disputowác chćiał : owa
 przydzie ten czas / że mu były / przed Korbá-
 czem zmyla / nie bede ia groził / ani przestrze-
 gal : Rozumiał podobno ten wáś furfant / á-
 bym sie ia tego boieć albo wstydác miał :
 Wiedza cnotliwi Catholicy / á zwlászczá
 w Duchownym stanie / ossoby zacne / zwierz-
 chność Kościola powszechnego S. co cier-
 pia od was / á cośbym sie ia te° wstydác miał :
 Wiećie y sami dobrze / iáko Krowicki / Here-
 tyk / Kalwin / y Pikárt bezecny / goršy niz Tá-
 tárczyn / y Turczyn / niz Bisurmaniec bezbo-
 żny / bo żadnych obzedow Kościelnych / žá-
 dnego śpiewania / ani modlitw / ani żadne-
 go poświęcania mieć nie chce / ani Ka-
 planow / ani práwá y Kościelnych Cano-

Krowicki.

w Apolo: ie
go. fol. 101.

Pana Chry-
stusa Kro-
wicki Czar-
noksie. 30
wie.

now / iedno tak iako pogaŃin / mŃleża-
każe żyć / ten iako przeciwo Bogu bluźni-
iezykiem wŃpoleczonym / Antykrystem Pa-
pieża kaźdego zowie / Czarnoksieźnikiem.
a sam byl wielki Czarnoksieźnik Bisku-
py y wŃszystkie kałplany Ńugi Antykrysto-
wymi / strach bluźnierstwa / a kłamstwa
czytać iego: powiada że nic nieczynia Pa-
pieżowie y wŃyscy Papieźnicy / kiedy co po-
Ńwiacacia / iedno czaruta / iezeli potrawy
albo chleby blagostawia / dzieki czynia / tedy
y to powiada czarty wŃszystko czynia / a Pan
Chrystus na wielu mieyscach chleb poŃwia-
cał / ryby etc. Jako Matheus S. wspo: w-
Niebo patrzac benedi: & fregit & c. Nuź
iako Zakonnikom / Jezuitom źlorzeczy / dziewo
Boży / to ia widzac że to wŃszystko pochodziło
z geby wŃpoleczney / ze złoŃci bezecny / na stan
wielki / na źacne Pralaty / y mialbym Ńie ia
teź o to frasować / na takie wase fursanty
namni / owŃsem to za ridiculum wciepne sobie
mam / wiedza wŃyscy žem Leuitici generis
kałplan / Boży pomazaniec / nie tak iako ten
iakiŃ fursant y wrwaniec: Ja od successorow
Piotra S. porzadnie na ten stan S. iezdem

wprowa

wprowadzony/nie od psotliwego Lutrá/nie
od Scottarora Kalwiná/ktory dla wpete-
cznych niecnot był zielázna lilia rospalona y
z Beza piatnowány.

Niechay každý baczny sadzi/ kto sie bárziefy
bedzie za swe spráwy wstydzic/ ze ia prawda
á písmem S. ide/ czy on že ináčey nie moze
iedno kujem grozic? W prawdzie to mie ie-
dno boli/ že to moy stan kaplański/ od na-
miestnikow Pána Chrystusowych pochodzi/
á tego fursánta zlošč/y tá bespiecznošč/ od
onego Kalwiná/ktory niecnote z corkámi za
wse plodzil: Ba y tenči iesel Kalwin wiecie
dobrze co mi to grozi/iedno že w Luterstiey
fukni chodzi/ podobno ná gránicách gdješ
šlaskich šiedzi: ale Archár ten niechay sie spo-
dziewa/by mu sie nie stálo iáko Nicánorowi.
Pan Bog w to moze potrášic. Coš mi D.
P. kažete czynic? spráwiedliwošci podo-
bno záraz mi z niego nie mozećie czynic/ bo sie
widze pokrywa z swoim zebem páim/nie mo-
głem aby mi onim powiedziano tego vpro-
šic: Ale wiem co vczynie/ z wiersćiadlo v-
robie iáko byl Alexander ná Crocodyla ško-
dliwego iadowitego dal vrobic/ bo go iná-

Rychardus
Versteg. in
Theatro.

Surius in
Chro. Theo-
omorus. Ze-
retyk y inni.

1. Paral. 2.
2. Mach. vl.

Alexandro-
we zvíierz-
ćiadlo.

Smok.

Simile.

Ępymi fortelami nie mogli pożyć (ani z ęwia-
ta zgladzić / y kazał to z wierzciedlo wielkie
Alexander / przed iame kedy sie chował po-
stawić. Smok kedy wyleść chciał / posta-
we swa ępetna wzwierzciedle ogladał / kto-
ra ogladawęy tak sie ciężko zasnućil / że sie
od gniewu rospuť / y zdechnać musiał. Tak
też y ten fursánt iakis / ktory widze boiazni
Bożey / ani baczenia niemá na stan DUCHO-
wny / kedy w tym zwierzciedle obaczy ná
swoey twarzy Natuly / albo plamy / kedy Ge-
nealogia swoje wizezy / skład posędł / godność
iaka iest iego / w Demonstrácii / mnieman /
że w chardosći y we zlosći zmyli : Boć to tak
y Paw wrodziwy czyni / zlosćistej farby / pur-
purowey iak drogiego Arámintu / ogon ro-
stoczywęy / á skoro ná ępetne nogi poizrzy
zaraz ogon ztuli : Przetó / ona przypowieść
onim. Głos ma Diabelski / pierze Anielskie /
chod złodzieyski

Tak też niechay iedno ten fursánt sobie ná
twarz / albo nogi w tym zwierzciedle poy-
zrzy / wiem pewnie że fantazyá nadeta w so-
bie zpudli : tu obaczy co zá godność iego / co
zá autoritas / nie rymći / ale stánie zá moie :

tam też

tám teš vižrzy / do częgo przez prawo przyśc
može.

A to czełam rychlo do mnie z tym kujem al-
bo z korbaczem nasiekany przybieży / da-
wnom čiia w Prologu iednym o tym proro-
kował / żeby tak z was każdy z nami rad dy-
sputował / toć wasza nauka / zabić / otruc / ko-
ściol zburzyć / skarby kościelne pokraść / do-
chody kaplańskie bez prawa pobrać / bo też
inaczej żywności / albo opátrzenia nie może
cie dostać.

Ale o takowych dysputáciách / nacześci
ná slešinskim boru slychac : á to też niechay
wie że sie o tym bede pytać / iako przy tym ki-
tu bedzie ná moy script respondowac / może
pilno proce choć mala ksiapke sobie dobrze
czytać / bo tam potrzeba napierwey ná post
pod waga z pisma respons dac. Potym ná
pieć kámiemi / wiec też ná to pátrzac / zem ia
wšystkich sektarżow rázem wyzwal / tam
potrzeba żeby każdy secty swoiey sectarz de-
fendował / bo iesliby iedney secty bronit
chcial / to ieszcze nie Tryumph / trzeba żebym
ia wšystkich slyšal albo wiec widzial ; O ia-
koby Tryumph otrzymał kiedybym wšy-

stkich scriptá pręcím sobie vyzrza / bo bym
iáko Sedzia / ich niezgodne písmá vztával /
y nádnými zvierchnošć miał.

A iezeliby teź za wšyškíe sectarze ieden re
spondoval / tobym iuź Heretyká nádevšyškí
mi Heretykámi widział / wiecie sliby teź rá-
zem Kálwin / Luter / Arjan etc. písal / toby iuź
zgodey zmowená was widział : Leć moze po
mníeć ono. Quicquid agis prudenter age. A
táť moia ráda pilno wto z wierzćiadlo pá-
trzyć / á gniew swoy y iezyk wšeteczny zdrá-
dliwy / á nie powšćia gliwy há mowáć / bo
Mieć dobyty Jeremiášá Proroká počza-
lem ná Nicánorá bluźnierce košćiolá po-
wšechne iuź polerowáć : bedzieć v pewniám
go / dopieroš tam co miał z soba dzialáć / y
bedzie sie dopiero miał o co ná mie miotáć.

Sátym sie dobrze mieycie. A tego surfán-
tá v skromnicie / spráwiedliwošć mi z-
niego vczynicie / niechay drugi ráz po-
wšćiaga iezyká bespiecznego /
chceli višć nie korbáczá á-
le powrozá lyczá-
nego.

MAKVLY Y PLAMY

Ktore Ministrovvie maia na tvvárzy.

**Pierwsza / że sa żnierządney Wácki vro-
dzeni / sa filij illegitimi.**

Ego Augustin S per tabulas Matri-
moniales dowodzi / mowiac: Audite
Heretici quid scriptum sit; Oportebat Chri-
stum pati, & resurgere à mortuis, & præ-
dicari in nomine eius panitentiam, & remis-
sionem peccatorum per omnes gentes. O-
mnes gentes, totus mundus est. Ecclesia to-
tum possidet, quæ accepit à viro suo in dote.
Quæcunq; congregatio cuiuslibet heresis in
angulis sedet, concubina est, non matrona.
**Weyrzyćie V. P. iezeli to nie o wászych bro-
gách / zborách / šopách pořatnych Aug: S.
mowi / do ktorego was odsylam / iezelibyście
niewierzeli: virzyćie tam te° ieszće wiecey.**

Qui non habet Ecclesiam matrem, non
habiturus est Deum Patrem.

Lib. 3. de
Symb. ad
Cathedū.
cap. 10.

Do sřoa

DO PSOTY A DONIE

rzadu zavvſze ſklonni.

Enteri os
impurum
Surius in
Chron. Ry-
char. Veist:
fol 4.

Patrzcie iako piſa impudentiſſimè; a
mianowicie Luter. Omnino necessa-
rium eſſe omnibus rei venereæ vſum ma-
gis etiam quàm cibum, potum, ſomnum
etc. o te pſoty Kalwina y z Beza choſtano / y
z Miãſta wyſwiecono / y zelãžem rospalo-
nym piatnowano.

Henryk 8. Krol Angelſki / heretykiem
został / y wſyſtkè Anglia zaraził / iz mu Pa-
pież nie dozwolił mieç drugiey ſony / ktor a
mu ſie była podobala. Ta myſl w Mini-
ſtrach y dziſia.

Anno D.
1609. 13. la-
nuats

MYSL VSTA VVICZNA,

ni oczym, iedno o pozadlivvoci, o
bialeyglovvic, a o zenic.

OTych wierſow každy moze poznac / ktore
Oteraz niedawno Miniſter drugiemu / gdy
ſie ozenial / ku czci a chwale vczynil; tak za-
czarſy.

FELIX

Fælix Coniugium

Concionatori Rurisdorfensium Sponso, vicino suo
Giuucundissimo (znâc je restřesničet byt) Io-
annes Pitiusus, Ouiuilarum Christi. Equidem Geierf-
dorfensium pactor, precatur.

Vides in terris, sunt omnia subdita, fatis Cnis. 5
Iam bona iuncta malis, nunc mala iuncta bo-

Otempus fælix, quo non est lætius vllum

Quo meliora Deus, Vix. TIBI, dona dedit.

Ferreas est, cui non formoso prædita vultu

Ferreas est, cui non pulchra venusta placet:

Sponsam quam Deus ipse dedit, iam Ducte Ioannes.

Hanc in amore habeas, hanc in honore teras.

Viuite fælices, superate & Nestoris annos,

In thalamo vobis, prospera cuncta cedant.

Nunc nunc regnet amor, sit vobis vna voluntas

Sit sine lite domus, non sine prole thorus.

Cui? quia nos alijs peruersis, lumina mundi

Esse decet, quorum sic quoque Ductor eris.

Et Deus ipse tibi donabit munera magna

Et fueris felix, non sine prole thorus.

Fautor coniugij pacem, da omnem diuturnam

E vestro, nunquam pectore cedat amor.

Tu každy niechay widzi / na cžym zbá-

wienie y wpystka myšly nadzieia v Mini-

strow zavisla / iaka goraca ku bialym glo-

wam zapaleczywošc Ferreas est cui non

C

pulchra

14
pulchra venusta placet : znać żeby rad był
pierwszym družba by iako : musi być pie-
tne poczwara tańcowala : In thalamo,
nunc nunc regnet amor, In thalamo non
sine prole thorus, dolegalać go zbrowa /
znać żeby sie był tey prace podiat / ożenić sie
drugiraz. O iako bezecna / myśl / y sprawa
opeteczna.

Aza tak dobrezy cnotliwi kaplańi maia
czynić : pokazcie nam Concilia takowe / ke-
dyby takim żonatym / goracym w poządliwo-
ści / kaplańskie powinności abo obzedy ka-
zano czy nieć nie pokazecie tego / chyba / żywy-
mi Canony / co ich sobie Heretycy swowolo-
nie naczynili / tych sie y dziś trzymacie / a
miánowicie onych / ktore na 6. Concilium
in Trullo zmyšlili / y tam Heretycy napisali /
że sie maia kšieża żenić / y wdali za Apostol-
skie Canony / takowe także / y do piat° Con-
cilium Canony przyspeli. A wiecie : poczyme-
zmy was došli : że to piat° Concilium / y so-
ste / Canonow nie wydało / iedno o wierze sta-
nowienie czynilo : ale o tych Canoniech / kto-
rych wy używacie / y dziś kšciol niewie / y
niechce wiedzieć / y Papież tam o tym niewie
dział / y zachodni / y inni Biskupi tam nie byli :

Concil. in
Trullo.

Roku p.
692.

Wymiedźcie sie z tego falserze i żywi. Theodorus Balsamus ten tego náplotl niť inšy. Ale sámí písařze Greccy / co sie teź do tego przywiezác chcieli / y z tych żaden wzmianki nie czyni / owšem sie wstydza. Jako Theophanes / Cedrenus / Zonaras / Constántino / Mánašses / Glikas zc. á tymby stušni niź wam Ministróm wierzyč / iakiego tam máctwa heretycy nakładli dziw Boży / o czym przez siedm set lat żadne Concilium przed tym o tym niemowi: V. P. iakoź wam tu wierzyč: przeczytaycie sobie pierwšy / wtory / á miano wicie 13. Canon o tym / bá y Samolowke tam ná was nie ieden wyzrzy / wiecie: że tam Biskupowi żony broni / á inšy kšieży czemu miano dopušcič: o máctwe wierudni / zdraycy duš ludzkich. Azas nie to káplan y oltarza czyni co y Biskup czyni: Jezeli sie onym wzrušeniem chcecie šczytič / co byli zas heretycy wzniečili / iź sie kšieža máia ženič / y tam te rady / wyroki Papiestimi potepili / wšak wiecie o tym dobrze / tam ná ten čas przywodzili teź iakies Concilium Tryburyeńskie sobie / o ktorym košciol katholiccki nie chce wiedzieč / tak že one Canony falsywe / ná co sie pišanim swym był oburzyl / on

Theodorus Balsamus.

Greccy pišarze nie o tym nie piša.

To v oltarza Biskup czyni co y káplan.

Petrus

Petrus Da-
mianus

Petrus Damiani Kardyнал / yinni prawo-
wierni: macie ich pisma / czytaycie ich sobie /
abo swym wiernym pokazcie / a dusz ich nie
zdradzaycie.

DO ZDRADY PRZY- chylny.

Kot p. 814
Teoster. in
Nic. 5. Ap.

O Koná Cesarzá iáko strucznie zdrádzili:
Gdy obrázy wyrzucac kazal: O czym w
Kocznych dzieiach dostatecznie / y teraz nie-
czym tylko zdrada narabiáia / pisma staro-
zytnego nie vřazuia / ani Doktorow S. / ie-
dno swoje bayki podawáia.

Studita lib.
2. Epist. 1.

Krowicki
Klamcá nie-
wypowie-
dziany.

Synod w Carogrodzie sobie uczynili
falszywy / y Canony wedlug kola swego v-
przedli / y za powszechny vdali / y teraz tym
ludzie proste řala / za Apostolstie takze / Ca-
nony pokazuia / iáko Krowicki / ten czlo-
wiek tak iest barzo w pisaniu swym lzywy /
y zdradliwy / ze iemu rownego macacza na-
řwiecie nie naydzie. a wřystko lzywymi / a
falszywymi authorami alleguie / o Ktorych
Katholicki Kořciol wiedziec niechce / a on
ie za papiezniki vdaie / iáko Plátyne y inřych

Chárdos

HARDOSCIA NADECI

Disputować niechciał / co na wzgardę August. S. uczynił. Ale iako też Augustyn S. o nim napisał / ma za swe. Tak też Kalwin z hardości Cieśle w Genewie wstrześćać chciał / ktoremu sie / za vmárlego przeńaiawşy go vkläśc kazal / aleć Cieśle Pan Bog skaral / bo zdechl / y wiecey nie wstał. Luther też dyabła czyniac sie ſwietym / zniewiaſty wyganiał / aleć Krorcysmow przed strachem nie dokonal / iako z glina predko biezał.

Tak y teraz Ministrowie czynia / disputować iuż v nas niechca / czyniac nas niegodnymi / a ieden Minister z Poznania nie w iednym liście nas Apostatami opisal / ale kiedyby iedno te Makuly na swey twarzy przeczytał / a Genealogia swa y Demonstracya dobrze ogladal / wiem że nie bedzie tego wiecey dſiałal.

CHYTROSCI PELNI

Dlechay każdy czyta / iaka chytrość była struczna y subrylna Heretycka w A-

Rok. 403.
Possidius in
vita Augul.
Cap. 12.

Surius in
Chron.

Roku. 533.
In uita Quiri
apud Su-
ri 29. April.

Kotus 532.
In vita Qui
apud Sur.
29 Apri.

Ses. 7. Ro.
tir. 680.
Marcel. in
Chron.
Kot. 112.

cemetách/ tak tež Kál. Luter/džialal / raz
stym/ raz z owym trzymal: taka chytrošć y
džiaša/chytrze á zdrádliwie sie z kátholikámi
obchodza/ Concilia sobie potáiemnie czynia/
á iakoby káplany/ y košcioly wynišćzyć / o
tym wstáwicznie myšla / Canonow tež fal-
šy wych ná Concilium Sydoňskim náczyni-
li/ 70. Bibliy máta falšy wych/ y kiltá: y ty-
mi Bibliámi ludžie zdradzaia y džiš.

KRVVIE KATHOLIC- kiey pragnacy.

Rychardus
Verstegang

Džem w Procy pokazal/ co Ministro-
wie y ich wierni/ káplanow / zakonni-
kow/ Jezuitow/ rozmaitymi mekámi pozá-
bijali/ y inšych kátholikow/ co potráćili/ po-
czáwšy od krolá Henryká 8. w Angliey / á
kroby ich wyliczył. Jest kšiega ktora zowa:
Theatrum Crudelitatum Hereticorum,
zč. tam každy dživne nieslycháne morder-
stwá y meki vyžrzy/ iako sie krwis Katho-
licka Ministrowie/ iako pšišćiel/ žal tam
niežnošny ledwa czytač dopušca.

Kot. 1562.

Z osobná Dgonotowie we Fránciey /

tám

tám teź sobie niech kto chce czyta / a to wŝyŝt-
ko Miniŝtrowie robili. Wiece teź co Giew-
ŝiczykowie v Belgow robili / kaźdy ŝie z dźi-
wi / co tám zakonnikow powieŝili / y pome-
czyli.

Uŝ zaŝ za oney pŝotliwey á wŝeteczney
Elźbiety Angelŝkiej Krolowey / co Miniŝtro-
wie / y z ich roŝkazania Anglikow w An-
glicy czynili: kaźdy ŝie z dźiwi. Tak teź w
Siberniey: cźego inaczey tám zápieczero-
wác / y vtoić nie mogli / áź ŝie Krolowŝka
Krwia naŝycieli / bo o to mocno ŝie ŝarali / aby
Márya dziedziczká Angelŝka byla ŝcietá / ŝe
to byla Katholiczká / y tám meczenŝka koro-
ne podielá.

LVPIESCY Y VVY-

dziercy dobr koscielnych-

L Vpiestwo koŝciolow naywiece ŝie od
Aryanow bylo wŝczelo / ale iako ich
Pan Bog cudownie o to poŝaral / ŝielaby
o tym czytać y piŝać muŝial: A miánowicie
onego Symáchára Aryaná / o cźym Grego:
Turon: dowodnie piŝe / ŝe byl wieŝ wydarl
koŝciolowi / moze to ŝobie kaźdy heretyk czy-
tać.

Koŝ. 583.
de gloria
Mart. lib. 1.
cap. 79.

Rok. 1100.
E dinerus in
Ansel lib. 2
Rok. 1156.
Hugo Falc.

Surius w
Francyi w
Anglii w
Normaciey
w Aquitan
w Indii y
Indii.
Roku pan.
1602.

Nuż Wilełmá Krolá Angelskiego / iá-
fo strzalaá cudownie zabiła / y ten cud Here-
tykom ná postrách. Nuż onego Krolá Sy-
cyleyskiego Wilełmá co podkálo / niech pá-
rzeza Heretycy ná to: A krobymy to wyliczyć
mogli / iáko Pan Bog o dobrá kóšcielne lu-
diešce á zlodziete y wydzierce cudownie ka-
rał.

Tak y Kálwin / Bezá / Luter działali /
kóšcioly poburzyli ná co pospolitego czlo-
wieká porušali / y škarby wšedšy pokradli /
polupieli / dochody pozabijamšy Káplany
wydarli / y teraz nic nie czynia iedno o tym
z Pány y w miešciech traktunia / faššy wa ich
náuka zwodzác / aby im šrebro kóšcielne zda-
wná zachowale w moc oddali / powiedatac
že to grzech / á tym alleguiac / aby sie ná po-
tym báłwochwálštwo nie šerzylo : tak w
Glogowie czynili / miešezány namawiali /
aby im šrebro dali / kóre bylo w šklepie za-
warte / bá niemoglic wytrwác Miništro-
wie / sami šklep wytupili / y škarby pokradli /
potym z Glogowa vciekli. A we Wroclá-
wiu / we Gdańsku by kro wiedzial / iáko im
ná škarby kóšcielne serca ošiekly.

Bogu

BOGVYSAMISOBIE

dla grzechov v sprosnych obrzydzeni.

Theomorus Kalwinowi. 9. grzechov
 1. Orzydlich wylicza. Pierwšy. powiada
 že jest nad wšyškíe Heretyki narygoršy. 2.
 Tyran bezbožny/ bo za iego powodem Ka-
 plany / y Kátholíkí rozmáitemi mekami trá-
 cono. 3. Lichwiarz iáwny / bo iáko žyd pie-
 niedzypožyczal. 4. Kosterá / warcabami /
 kárcami / á postkami sie zabawial. 5. La-
 komcá byl nieugášony. 6. Mincarzem od-
 mieniáčzem byl pieniedzy. 7. Šcortator
 mierzadny / dla tego go choštano / y želázna
 lilia rozpalona piatnowano. 8. Gniewli-
 wy y mščitwy / dla tego Serweta dal šciac /
 šrwia sie w gniewie narychley vfoiel. 9.
 Nad podziw byl pšotliwy y pozadliwy /
 przeto go v pragi choštano.

Theomorus
 9. grzechov
 Kalwinowi
 wylicza.

Nuž Budneus / Anoninus / Molinerus /
 Stancarus / Postellus / Castallio / zc. y in-
 ni Heretycy / á co wiedzic cžego každy z nich
 o Kalwine nie mowi / Herclausius iáko Be-
 žemaluie / až y bezydto mowic. Lutra zaš

cerviſiarum Papięzem zowa / Antykrystem
pſotliwym / plugawym / niepowsięgli-
wym / nierządnikiem : to tak wſyſcy : wie-
cey niź 70. ſekt ieden drugiemu / grzechy a o-
brzydliwoſci wyrzuca na oczy : y to / że ich
choſtano / wyſwiecono / ſcinano / dla nie-
cnoty.

Z N I E W W I A S T N I E .

rzadnych pomoc maia, nie z Boga, y wv
nich nadzieie y roſkoſz wvſzyſtke
pokladaia-

aduerſ. Pe-
lagium.

Jeronim ſ. piſe mowiac : że nie widział
żadnego Heretyka / ktoryby z Boga do-
bra bez niewiaſty otrzymał nierządney : Sy-
mon Magnus / miał Helene bogata bärzo /
wſpetercznice / y dla tego ſie iey rozmiłowal.
y dla niey takim Czärnoſieźnikiem / y here-
tykiem zoſtał. Nicolaus także za ſoba nie-
zadne biaległowy wodził : Marcyon byl
niewiaſte Kochankę przyſtał do Rzymu / ko-
cä mu wprzod wſyſtko gotowala / a pſote
z nia plodził. Apelles miał Philomete.

Monta-

Montanus z Maximille / y Prypke bogate
 bialegtowy: ci wpyscy dla niewierzymiezi-
 wości / a dla zachowania ciała / biedy fru-
 szczyli: Aryus siostrę Cesarstwa był wiodł.
 Tak też Kalwin y Beza / Corrysane był
 bogata poial / ktore z starania swego pie-
 niastownabyly. Luther nieborak ten z Sa-
 konniczka podobno nic nie wziął / ale go też
 Niemci w Jh:embergu były pieniastka-
 mi założyly / bo sie w nich kochal / y sepe do-
 brze z nimi pijał. Tak y dziś Ministrowi
 czynia / żony z pieniadzmi sukacia / bo / by nie-
 to / chudoby było okolo nich: Pokasćcie ni-
 ktory z nich bogaty / z dobre kościelnych zo-
 stał:

DYABLI VV NIE VV

stepuia, y przez nie vvolaiia.

W Alexandriey kiedy sie było siła za Ew-
 anghesem y Sewerē ludzi obrociło / sekt-
 ich nasladuiac / a zgromadziu sy sie / ono Cō-
 ciliū Chalcedonskie wzgardzili y sami siebie

Kol. 5 15
 Cedren.
 Ama.
 Theopha.
 Anasta.

gwoli potepili / wnet w to naprzednieysze
Ministry y inpe heretyki dyabli wstapili / y
tak gromada bedac operami chodzili po mie-
scie / a iako psi szczekali. Az drudzy to oba-
czywszy / wstok one księgi / ktore byli spisali /
poskali Cesarzowi dwoie / trzecie staroscie
Egipskiemu / czwarte do Jerozolimskiego
Patriarchy / drudzy zaś zewszad listy pisa-
li / a mianowicie z Illiryku do Papieža : wy-
snawaiac kościol być prawdziwy Kátho-
licki / Concilium Kalcedonskie przymurac /
Seweren y Eutychesem sie brzydząc / skó-
ro to wyznanie uczynili / zaraz od onych czar-
tow byli wolni.

A nie staranie to Pańskie / nie strąśliwa
co plaga Pańska : pokazcie nam kiedy kaplan
ctory Leuitici generis byl od Czarta operá-
ny : niedziw / z dyablaście pošli / dyabel w
was mięska / nie sobie czyni.

KIEDY SAKRAMENT

rozdawva, rozdawva iako Dyabel.

Dzabla Ministrów'e pošli / y teraz
Dyabel nimi rzadzi / o czym tu w Gene-
logicy

logie ich Diabelski / niech sobie każdy Prze-
 zrzy. Ale y tá przyczyna / iako wyznanie Dy-
 abelskie nie bylo Panu Chrystusowi pladne /
 tak też rozdawanie Heretyckie / bo sa odprze-
 piency kościoła powpęchnego.

KIEDY SAKRAMENT.

Polvviaca, Polvviaca iako
 zly Duch.

Q Sz Ministrá každého (bo iest Heretyk
 przeklery) nie sa słowa Panu Bogu pla-
 dne / czemu: nie wpyrkich choć mówia: Pa-
 nie / Panie / wyslucha Pan Bog / a to wo-
 nym wyznaniu widziem (iak wzwierżcie-
 dle) Szatanškim / y Piotrowym: mówili też
 Czarci / Jezušie Nazarański / wtemy žes ty
 Syn Boży: ale tego ich wyznania / P. Bog
 nieprzyial / ale iako šatany precz odepchnal
 bo w nich myšl przewrotna / tak też y Mini-
 strowie klancy wšyscy / zdraicy / y z Diabla
 pošli: kádzielić też / pošwiacali / Dathan
 Core / y Abiron / ale ich ogień z Niebá z pa-
 lii / y žiemia otworzy wpy sie ich požarla / tak

Czarci wy-
 znawali pá-
 nã Jezuša.

też Ministrów / nieplatne Pánu Bogu poświęcanie.

ZEGNAC ANI SŁO-
vvem Bozym, zadney rzeczy poświęca-
cac, y blogoslawvic, Minister nie go-
dzien.

Koź. 83.
Grego. Turon. lib. 1.
de gloria
mar. cap. 80

NJewiąstá jedná Kátholiczká / prosiła
Káplana ná obiad / á majtey byl here-
tyk / y prosiła meżá aby go vřanował przez
on obiad / przyszedşy też Minister / y zmowił
sie z nim on maż / mowiac : vczyi my sie
śmiech / zegnay ty naprzod potráwy / tedy
tenkśiadz nie bedzie iadł / y poydzie tak do
domu głodny : y takci przynieřono potrá-
we / Minister wnet go zegnaniem vprzedził /
Káplan nie ie : przynieřono druga potrá-
we / takze Minister vczynił / śmiecia sie / á on
Káplannie ie / tedy przynieřono trzecia
potráwe / vprzedził takze zegnaniem Mini-
ster / y naprzod skosztował / skoro potráwe
wgebe wložyl / Minister / zaraz poczai ma-
nian şy / nagle zdechl / y z stolka spadi : kie-
dy zdechl /

Minister ze-
gnáiac po-
tráwy zde-
cht.

419
16
dy zdechl / Káplán tež prošil o czwarta po-
tráwe / teraz tež proše daycie mi ieśc / bo z
Heretykiem niechce ieśc. Mąż oney niewiá-
sty cud widzac / padł v nog Kápláńskich / a
zaraz sie oney wiáry odrzekł / o tym wiecey
w Demonstrácii.

CZARNOKSIE SKA

Dyabelska nauka sie bawia.

WJem dobrze D. P. iáko byl Symon
Magus / to iest: Symon Czárnoksie-
znik w tey náuce dyabelskiej biegly / tak / że
do niebá wstąpić chciał / y inż byl wzgore na
powietrzu / taki byl cud vdziałal / ale mu
Piotr S. drogę krzyżem śwety m zepso-
wał / przeto na ziemię zlećiał / y kości w sobie
polamał: O czym w Genealogiey maćie se-
rzey: Porzym Simonie każdy Minister / który
steiedno Simonowey sentéciey dzierzał / (so-
la fides iustificat) takięś cudá dyabelskie
działáć chciał / których wiele o to popalono /
bylo heretyków dośc co sie Theofilami zw-
li / ci sie czárnoksieška nauka bawili / tych
Grekowie popalili: Tancolin, w Andorphie.
Petro de Bruis. Arnald, Polityk. Giliberto

Roku p.
1119.
1126.

Abailát.

1126.
1139.
1147.
1148.

Krowicki
czarnościs-
znikiem był.

Abailardus. Henrykus Petrobrusianus.
Bon Anglik. Wielki Czarnociężnik. karmyl:
A kto by ich wyliczył: potych także/ mało nie
každy aś do Lutra / raż nauka sie bawiel: Lu-
ter iawnie o sobie piše / że z Diabłem mowil:
o Kalwinie / y Bezie / Francus nam też ka-
zdy powie / że sie też Diabelska nauka bawil /
y ta nauka / onego cześle wstrześcić chciał / a-
le go Diabel opukał: od tych. Dopła ta na-
uka Diabelska Krowickiego / w czym sie sam
wydał / gdzie o tym słowie Abrahadabra
pisał fol. 101. a skąd sie tego dowiedzial: ta-
ka to słowo moc ma: iam to slyśal / że to slo-
wo Cabalistica ars w sobie ma / a test to
nauka Żydowska / przeto Żydami Krowicki
allegował / znać praka pogłoście: po Kro-
wickim / Symon Theophilus w Ostrorogu
też naukę otrzymał / bo go czarownica po-
wolała: Pytacie sie o tym w miewski ch księ-
gach / y to mysterium / że ta nauka od Symo-
na przyšla do Symona: teraz sie zaś pytam /
czyli te nauke po Symonie odzierzał.

(:)

VV PLV.

VV PLVGAST VVIE

vv smrodzie, vv nierzadzie nieczystym,
zavvsze iako zydzi, abo Bifurman-
cyleza.

NJe dawnych czasow/ iedna osoba za-
cna / bedac Ewangelikiem / iednak byt
pobożnym człowiekiem / Familiey zacney /
rostropny / y wczony : W dzień Narodzenia
Pańskiego / iachal wpulnocy na nabożeń-
stwo do kościoła Ewangelickiego / niedales-
ko Wagrowca a Krynje / a iż rano przyie-
chal / Minister też nie rychlo w stal / orw dzie-
sinno / siedl do Ministra / iż sie swiecilo / ro-
zumieiac / że Minister nabożeństwo / albo pa-
cierze odprawuie / a iż by sie też rozegrzał /
w midzie / pomaga Bogu rzecze / bo nie zawar-
to bylo : Alic Minister z Ministrowa y kil-
ka dzieci / z wapiorow brudnych / smrodli-
wych / lep pedniešie / odpusc w m. M. Pa-
nie rzecze / Ministrowa pod wapiory sie za-
grzebie / ktorych / skoro poruszyli / pelne izbe
pierzem / smrodem / nasmrodzili / że on czlo-
wiek krzaniac sie musial z izby wyleśc / plu-
nowszy / rzecze : beday cie Kat plukowal :

Ł twoim

z twoim ochodostwem: tak to byl sobie zbrzyd-
zil / ze dla tego zostal katholiczem: y tak ży-
wota dokonat: ktoremu day Panie Boze
odpoczynienie wieczne / to Matula na two-
rzy sprosna.

VPADKIEM SA RZECZY POSPO-
litey.

Koń. 14. 24
w Wielumiu
Koń 1543.
fol. 260. et
261. 262

Po wszystko cosie teraz pisac bedzie / w
Constitutacyach Koronnych kazdy nay-
dzie / w Przywileiu Wladzyslawia Jagiella /
przeciwko Heretykom / y Sautorom ich: Tak
ze y terazneyшего Krola Jego Mości / o-
czym w Statucie Koronnym / przez P. Ja-
nuszewskiego. Roku. 1600. drukowano.

MIECZEM MINISTRY KROL PO-
vvinien z Panstwu vvyganiac y karac,
tamze.

MA KAZDY SLACHCIC PRAWO.
Bormistrz / y na wsi Szoltyś / Ministra
poimac / y na karanie oddac / iako obrasce
Majestatu Krolewskiego / tamze w Przy-
wileiu.

POIMA-

POIMAWSZY BISKVPOWI ALBO IN
 quisitorom Pápiestkim oddać/ tamże.
 DZIECI ICH BEZECNE. RODZI
 cy/ y powinni/ tamże w Przywileiu Jagie
 la Krolá.

DOBRA NA KROLA TRACI. TAM
 że. Dostoiensstwa żadnego nie mogą mieć/
 tamże.

NA VRZEDZIE ZADEN NIEGO.
 dzien siedzieć/ tamże.

Z WOLNOSCI SLACHECKIEY
 zaden sie weselić nie może/ y wszyscy herety-
 cy/ tamże.

KSIAG HERETYCKICH ANI WNO
 sić do Korony nie wolno/ ani w Koronie
 drukować: tamże w Przy. et fol. 263.

To ieże sie Slachćicowi/ albo Bormi-
 strzowi godzi z nimi czynić/ daleko wiecey
 Biskupowi/ pozывать ich/ y wygnac z swo-
 ley diocesyey/ a prawe sie mocnym bronć.

WZGARDZIELI CESARZE KRO-
 lowie/ y wszystkie chrześcianstwo nimi: To
 pokaze/ Confirmatio Fride: et Carolinae:
 Constitu. fol. 263.

ZPRZYSIEGLA SIE NA MINISTRY
wszystka Korona Polska/ y na inſe Herety-
ci/ fol. 262. Ale żeby tak bylo/ ten przywi-
ley Władystawa Jagiela krola tu pokaze /
ktorego żaden krol y po dziś dzień pſować
nie moze/ owſem go każdy potwirdzi : tak
ſie zaczęna.

VVLADZISLAVV IA-
giello przeciwko Heretykom y Fauto-
rom ich.

Władz. Ja-
giel. w Wie-
luniu. 1424

Władzislaw z łaski Bożey Krol Polski
y ziem Krakow. zc. Książę naywyżſze
Litewskie/ Pomorski/ Ruſki/ Pan y Dzie-
dziej. Oznaymujemy ninieyszym liſtem kro-
rym wiedzieć należy wszystkim/ teraz y po-
rym będącym/ do ktorych przydzie tych li-
ſtow znaiomość : iż gdy nie ieſt rzecz przy-
ſtoyna diſſimulatio ochochylać/ y owſem
do tego nas ciſnie prawo Boże/ abyſmy ka-
cerſkie zaraźliwe błedy (ktore ná wzgárdę
Bożą y tu vſzkodzeniu y wiatleniu wiary
chrzeſciańſkiej/ y ktemu tu vpa dku K. P. zli-
udzie poczyml) by też niewie takie mieliſmy

Upadkiem
K. P. i gra-
me wyga-
nia meczem
karać ich.

nieprze-

19

nie przysięgają podać / od granic na-
 szych odpadzali / y mieczem odwracali: żeby
 ci ktorzy karaniem kościelnym nie bywaia
 odstępieni / ludzka srogością byli karani /
 Przetoszą maiać skateczna rade z Pralaty / y
 Pány naszymi / za consensy / y pewna ich y na-
 szą wiadomością / pisaniem ninieyszym skła-
 zujemy / y za mocny / gruntowny / y za nieod-
 walony edykt miec rozkazujemy.

Edykt grun-
 towny.

Y ktorzy bykolwiek w Krolestwie naszym / y
 w ziemiach nam podleglych heretyk / abo ka-
 cerstwem zarazony / abo podeytrzany w he-
 rezey / abo ich obrońca abo podpomozyciel
 znalezion byl: taki kazdy przez nasze starosty /
 A de nieyska / y inne urzedniki / y przez ko-
 rekolwiek poddane nasze / chocia y na vrze-
 zje bedace: iako obrascia Maiestatu Kro-
 lewskiego ma byc poiman / y co zasluzyt ma
 byc karan. A ktorzyby przyšli z Czech do
 Krolestwa naszego / takowi poimani / pod
 Examen Ordinarijsloci / y Inquisitorom /
 ktorzy od stolice Apostolskiej sa albo beda
 wysadzzeni / niech beda oddani.

Ma obroń-
 ce ich.

Poimac kaz-
 dy Ministeria
 moze.

z Czech y zla-
 nad.

Niema wo-
 rzad ich przy-
 mowac.

A niezliby ktory obywatel Krolestwa na-
 szego ktorego kolwiek stanu / dostoiensktwa y
 zawolania / od tego czasu do swieta Boze-

dobrá ich do
stárb. krole
Dzieci r. be
zeczne.

Tá vrzedzie
nie godni
byc/ ani zsla
chectwa sie
wefelic.

Kupcy do
heretykow
nie máz wj
wozic.

go wstapienia bliskiego zaniedbal sie z Če-
ski země/ albo nechcial wrociť abo wzgar-
džit : nechay bedžie mian za pzekonanego
heretyka / y karaniu nech bedžie podlegly te-
mu : ktorym zwykli byť karani heretycy/ ani
už wiecey do krolestwa našego ná městá-
nie nech sie nie wraca. A k tomu wšy stkie ich
dobrá ruchome / nieruchome / w ktorychkol-
wiekby rzeczách byly / nech beda publikowá-
ne / y do stárbu našego obrocone. A potom-
stwo ich / tak meščyzná / iako bialaglowá /
nech ná wieki nema žádnego wstepku do
ich dobr / y nech bedžie bezeczne : A nech ni-
gdy ná iakie do stoiensťwa / y wrzedy przyste-
pu nema / ale z rodžicami swemi / zawždy
nech beze čžci zostanie ; ani potym nech sie
nie wefeli / z iakiego przywileiu sláchetwa /
abo do stoiensťwa.

Ješče zakázuiemy pod takimiš winami /
kupcom wšy stkim / y innym ludžiom / ktore-
go kolwiek zawolania / aby od tego času / y
ná potym / žádných rzeczy przedayných zwlá-
šćza ołowu / zbroiey / y innych potreb ku ie-
dzeniu / y pićiu do Czech nie smeli wozic / al-
bonošic. A przetoš wam wšy stkim / y každe

mu zosobná / Starostom / Hornistržď / Kay
 com / mieyskim / y innym / krolestwa našego /
 20
 vrzednikom / y poddanym ktotykolwiek / do
 ktorych ninieyszy list przydzie / rozkazniemy /
 abyście / ninieyszey zapowiedzi našej wiernie
 y mocnie przysrzegali: a zebyscie / w Mie-
 ściech / y po wšystkich mieyscach iawnnych / y
 sposobnych / a zwołaćza gdzie Sady beda / y
 gdziekolwiek przygodzi sie być iaki ziazd / ia-
 wnie przez Woźne / kazali obwolać: a by za-
 den niewiadomości sobie na pomoc nie mogli
 brać / za świadectwem tego mandatu / ku kro-
 remu / pieczęć naša iest zawieszona. Dan w
 Wieluniu w Niedziele biala / Roku / 1424.

Niewiem co czyni stan Sláchecki / y v-
 rzad mieyski zc. takze stan Duchowny / ze ta-
 kie prawo potezne na to maiać / Ministra ka-
 zdego wygnac / pozycac / polmac / dobra po-
 brać / według Przywileiow Inquisitorom
 oddac / a przecie tego nie bacza: Wolno
 Sláhcicowi abo komu infemu vrazd / kie-
 dy zloczynce vpusci zapozvac / a tu pra-
 wo tak mozne na Ministry maiać / prze-
 puścza kazdemu. Vrazd takze pod czas rze-
 zy liche vpatruie / a tych ktorzj kosciołowi s.
 wielka

wielka szkoda y K. P. sa y stanowi Ducho-
wnemu zelżywości / tedy nie widza. Wier-
szprzysiężenie wśystkiew Korony / Polskiew
ná nie máiac / stanow tak Duchownych / ia-
ko świeckich / przeciwko heretykom y ich
pomocnikom / niewiem co czynia: ktore z
przysiężenie / dla lepszej śmiałości / y wiá-
domości / od słowa do słowa tu pokáže.

Z P R Z Y S I E Ż E N I E

Korony przeciw Heretykom.

w Stát. Ja-
ná Januś.
fol. 262.

W Pánowie Duchowni y świetcy / prze-
łożeni / Grabiowie / Kycerstwo / ślacho-
ta / miasta / y wśystká Communitas krole-
stwa polskiego / osobliwie każdy z osobná / y
spolnie wśyscy / iednym umyslem / iedna wo-
la / wiádomości / ze zwoleciem / y iednostá-
nym potwierdzeniem / wśyscy iednostaynie
oznámujemy wśyskim / przez niniejsze po-
stánowienie / ktorym to należy / tak teraz ia-
ko potym bedacym / ktorzy tego wiadomości
mieć beda: Iż my obaczywszy niektore nie-
porządki / ktore sie w Krolestwie poczęły
wzniesac / widzac listy przodkow naszych / w
Poznaniu / w Pietrkowie / y w Jedney v-

czynio-

21

uczynione / przy tychże liściech / y w Artyku-
 lach / ktoremi kolwiek słowy są napisane / chce-
 my zawždy / y obiecujemy zosta / á zw' aszcżá
 przy tym Artykule : iż ktokolwiek by był tu o-
 bywátelem Królestwa Polskiego / máia-
 wkoro: pol imienie / á chciałby nieiákie nie-
 poslušeniśtwá przeciwo práwu polskiemu
 pospolitemu / ábo teź iákie niepoškoie nam y
 królestwu polskiemu škodliwe komu wyrza-
 dzać / przez dozwolenia Pána nášego / Kro-
 lá nayláskawšego / y Kádiego / áni práwem
 ziemskim pospolitym / niechiałby przesta-
 wać / ábo kácerstkie błedy wnošić / y ie foryto-
 wać : tedy przeciwo takowemu / y takowju
 by teź niewiedzieć iákiego y záwołania byli :
 Duchowni / y Swietcy / chcemy ku skáże id
 powstáe : y obiecujemy / pod wiára / y čzcía
 náša / bez chytrošci y zdrady : áni im pomo-
 ca / y ráda / ábo przyiáznia / chcemy poma-
 gać / pod wiára / y čzcía náša. Choćiaby kre-
 wnošcia / przyiáznia po ženách / ábo kre-
 ta kolwiek bli / šošcia nam / ábo ktorymkol-
 wiek z nášych byli powinni : áni zá nin i chce-
 my mowić tednego słowa / ale one chcemy y
 obiecujemy kárać : Wšakże / praw nášych

Artykul.

Kácerstkie
błedy.

J

Káta

książecy ch / y ziemskich w niwczym nie gwał-
cac / ani od nich odstepuiac / za świadectwē
tego listu / ktoremu pieczęci naše / z podpisa-
niem inion našych sa zawieszone. Uapisany
y dan w Korczynie / w piątek w dzień świę-
tego Marka. Apost. y Ewáng. na Seymie
walnym. Roku P. 1438.

Poczuyaycie się eni Kátholicy / pátr-
cie iakie práwo mácie / ná heretyki w pýscy /
moglibyście częsta y dobra / zdobyć mieć z
tych dobr / ktore oni / kościolom odieli / prá-
wa ná to żadnego nie máiac / dziwna rzecz /
práwo tak wielkie máiac / kościolow / y do-
chodow / ktore gwałtem posiedli nie odiać /
widzac co czynia / iako chwale Boża niścza /
bluznia / zwierzchność Duchowna / czego y
stoczynca nie czyni / iako psim iczykiem śczy-
pia / nam kaplanom wczciwym / inż y tujen
groza / takac ich w Angley byla disputacia /
y to / byc iako kazdy wyzrzal (coby kościolowi
a kaplanom czynili) ná oko z tad kazdy moze
vznac / iako nas. Kaplany sobie waza / takze
katholiki / czego po nas pragna / sami bedac
niecnora / lecz co sie zdyabia wezmie / azaby
to miało byc co dobrego / y cnotliwego / Nie

chay

22

chay teraz każdy pátřza / ábo slucha / i praw
y porzadku dyabelskiego / to Nakulá albo
plámáznacžna.

GENEALOGIA HERETYCKA.

Iako Ministrowie vvszyscy y inni Here-
tycy nie z Boga ále z dyabla popli / y do tych
czásow dyabel nimi kieruie / Scissu-
ry rzucáiac miedzy nie.

B To sie chce subtelney chytróšci Czár-
kowskiey przypátřzyć pilnie / snadno o-
baczyć moze / iako tá chytróšc czártowska
iést bázro struczna / ktora chytróšcia / Genea-
logia heretycka / ábo sekte po sekcie / dziwnym
torem prowadzi sobie : á iako scissury / pro-
pter Sacramentum Eucharistiae / každey
sekcie wymyšliwszy / glebožo wrzucił w ser-
ce : dla ktorych scissur / wstáwicžna niezgo-
da / y niepožoy w košcielu powszechnym ro-
šcie : á to dla tego uczynil / aby jedno od mi-
lošci Božey ludzie odwiodl / á od miłošci
bližniego : á zatym / od prawdziwey chwały
Božey : a tym / zebysobie ich wiecey do pie-
cia pozyskal : bo to Czárt dobrze widzi /
že Košciolowi Bóžemu na miłošci Bo-

żey naywiecey zależy. Jako Apostol mówi:
 Si linguis hominum loquar, & Angelorum,
 charitatem autem non habeam, factus
 sum velut aes sonans, aut cymbalum tinniens:
 ięszce tam wiecey w tym rozdziale o tym.

Lecz iako te Czartowska Genealogia
 Heretycka poznac / to barzo snadna bedzie /
 poyzrzawszy iedno na sprawy kościola pow-
 szech: ezo / a na zabobony Zboru Heretyckie-
 go. W kościele powszechnym / zamę iedna
 wiara / ieden kościol / ieden chrzest / ieden pa-
 stierz / iedno pisno / iedno używanie Sakra-
 mentu: A v Heretykow co Sekta to insy
 kościol / v Lutrow Zbor / v Pitartow Brog
 v Kalwinow Bożnica / v Aryanow Tride:
 Curecka Moschea. Wic co Sekta to insy
 pastierz / insy Minister / co lepto insy War-
 chol / a tak ich inż wic leze kilka Sekt do ie-
 onego Zboru chodzi / Ale to smieszna / co
 Ministrowie w Wielkiej Polscze Lutro-
 wie uczynili / rozmaitych sie sekt ludzi pod-
 teli / Sakramenta im dawac / wedlugich wo-
 li / takze tym / ktorzy sa w maley Polscze / w
 Kuści / w Litwie / y w Zmudzi: tak to na Sy-

nodzie

nodzie Sedomierstun vradzili/ co ieszcze le-
 piey na Krakowstun potwierdzili : podieli-
 sie Confessiey Czeskiey/ a to sa Hussowie/
 Confessiey Augspurstiey/ a to sa ni Pitarczi
 i Luthrowie: Confes. Helweckiey/ to jest
 Szwanecarskiey/ a to sa ni Pitarczi ni Kal-
 winowie/ iako ni to ni owo Kalwinowie/
 tak tez Szwanecarowie: pytam iezeli tak ro-
 zney wiary vczyli Apostolowie? y byli tam
 na to obrani.

Ioan. Rokita, Seni. Conf. Bohemica in m. P. &c
 Erasmus Gliczner, Ecclesie Dei Confessionis
 Augustanz, m. p.

Paulus Gilovius Super. Confes. Helveticz, in
 distri. Zathorien. jest tez tam kilka innych kto
 rzy sie podpisali/ smiechowisko wlasne/ kto
 czyta a ma te ich Synody/ wiec ci juz za tym/
 kazdy z nich inaczey pismo wyklada/ inaczey
 o Sakramencie rozumie/ inaczey krzci/ inat-
 sy Oltarz ma/ prawie sami dobrowolnie
 znaki one pokazuia/ po ktorych Heretyka sua-
 dno poznac moze / iako Apostol mowi:
 A fructibus eorum cognoscetis eos. Ale y
 Augustyn S. pieknie ich pokazuia/ iako He-
 retyki kto poznac moze : tak mowiac: Qui.

1570.
 1573.
 23

Part. 2. con-
 pali. donat.
 EPist. c. 4.

cunque de ipso capite quod Christus est
(Ephes. 1.) dissentiunt, & scripturis sanctis
isti non sunt de Ecclesia, ale o tym mowmy.

Kiedy albo iako dawno Ministrowie sie
ziawili. O tym tez snadno z rozmaitych auto
row mozem wiedziec byli heretycy y w stary
zakonie/ sektarze rozmaici/ az do w Niebo
wstapienia P. iako od w niebowstap: P. te
raz/ o ktorych Tertullianus dostatecznie pisze/
az zowie ich Heretici Judaei: o tych teraz se
rzyć malo po tym/ gdyz kosciołowi powse
chnemu nic nie szkodzi/ iako ci/ ktorych dyab
el od w niebowstapienia P. wprowadzil
miedzy nas/ tych to heretykow/ a mianowi
cie dzisiejszych Ministrow/ zaczyna Tertul
lianus/ takze Ireneus/ Eusebius/ od Symo
na czarnej siezniczki wcielonego dyabla/ ten/
iako sie ziawil/ a co czynil/ krociuchno namie
nie: Byl to czlowiek zly/ chytry/ pyśny/ z
Miasteczka Gitow/ ktore jest w Samariei/
a dyabelska nauka sie bawil/ w glos sie przed
ludźmi chelpil/ ze miał Dary Duchá s. Sy
nem sie Bozym zwal/ Chryjstusem/ czego cu
dami/ ktore przez dyabla czynil/ potwier

Judaei He
reticy.

Bylo to ro
ku p. 35.

dział:

Dzał: do niebá wstąpić chciał / á kiedy ten
 cud działać miał / ludzi ze wšyſtych stron we
 zwal / á tym ich do siebie zwabić miał / żeby
 weń nie w Chrystusa wierzyli: Piotr ſwie-
 cy to widzac / bo teſz tam ná ten czas iuſz mieſ-
 ſzał / ze ſie Pánu Chrystusowi ſprzeciwiál /
 ze fáłšywa náuke przepowiedał / ná on teſz
 cud patrzál / kiedy Symon ná powietrze
 wzgore wſtepowál / moca Dyabelſka: A-
 le żeby Dyabel Oćiec Miniſtrow / nad
 Pánem Ieſusem gory nie miał / kie-
 dy iuſz Symon wyſoko byl / krzyſz ſwie-
 cy ná powietrze Piotr Swiety wdžia-
 tal / á Dyablom moca Pána Ch-
 rystusowa przykaſzał / aby Symona Czár-
 noſcieſzniká puſćieli: Wnet Symon
 Magus nie żywy / ná ziemie zlećiał / by-
 ie / rece / y nogi polamał / żeby wiecey
 do niebá nie wſtepowál / takci żywota
 on Dyabel wćielony doſkonał / ktory byl
 náuka wšyſtkie ludzie zwiodł / że sama
 wiara bez wćzynkow zbawia / ále Piotr
 Swiety y Páwel Swiety ich zaſ ná-
 uczał / że wiara bez dobrych wćzynkow
 ieſt martwa.

Potym

Orat' ad An
ton. Pium
lib. 2. ca. 20

Eusebius.

lib. 6. cap. 9

Luc. 13.

Po tym Symonie wcielonym dyable/
piśe Justinus meczennik/ nastal byl Menan
der/ po Menan: Saturninus/ po Satur:
Basilides/ wiec Carpoerates/ Ebion/ Ni-
colaus/ Marcion/ zc. ktorzy takze/ od one-
go dyabla wcielonego/ sentencji vzywali/
ze sama wiara bez uczynkow zbawia: a iakie
scyssury mieli/ Doktorowie przereczeni
piśa: Ci Sektarze rozmaići/ trwali z dyabla
pośedpy/ aś do onego Doktora Eusebiusa/
y Historyka wielkiego: A do Apostaty Juli-
ana Cesarza: o ktorym tenze Doktor Euse-
bius piśe/ ze wtey dyabelskiej jest liczbie/ bo
tychze Sektarzow nauki sie chwycili: piśe
ten Doktor o tym Apostacie/ ze to byl wiel-
ki prześladowca ludzi chrześciańskich/ a rze-
komo ich milowal: Czasu iednego/ stala sie
krzywdá wielka od lotrow chrześcianom/
nadszedpy domy im poplandrowali/ pienia-
dze zc. pobrali/ ktorzy znow wywşy sie/ ſli do
tego obidnego Apostazy starzyc/ aby im
sprawiedliwośc z nich wdzialal/ krzywdy ia-
wney y wielkiej ich obronil: On ich tak od-
prawil: Christus vester dicit, nisi quis re-

nuncia-

nunciauerit omnibus que possidet, non intrabit r. c. y takci po tey sentenciey nie otrzymawszy nie odesli. Skarzyli też cząstu iednego / ná Heretyki przed nim / iż od nich wraganie częste cierpia / ná to im zaś powie-
dział: Christus uester dicit, ut patienter mala sustineatis, hoc enim est preceptum uestri Dei, to tak zawsze łorowisko / a oblu-
dnie sie z chrześciani obchodził.

Math. 5.

Po tym to Apostacie / synu onego dya-
bla wcielonego Symona / nastal byl Ploti-
nus / wiec Aetius / po nim Macedonius / A-
pollinaris / y inшы / ktorzy aż do Aryusa trwá-
li / áci to Heretycy / Ministrowie / trzymali
sie teyże sentenciey / onego wcielonego Dia-
bla / iako y teraznięszy Ministrowie sie trzy-
maia / y rozmaite także różności wierze / mie-
dzy soba mieli / ten tak wierzel / ten ował /
że ieden z drugim sie niezgodził / ktorych tenże
Doctor Eusebius porzadnie wylicza : byl to
Arian bluznierca wielki / iako y podziśdzien-
ia bluzniercami pospolu y z Kalwinami / kto-
rzy koniecznie niechca / aby Bog Ociec / Syn /
y Duch Swiety miał być iedny natury / albo

Arian.

lib. 5. cap. 5.
13. 44. lib.
9. cap. 40.

Essentie, sed esse Filium creaturam Spiritum vero sanctum Creaturam creaturæ, to jest: ab ipso Filio creatum nolunt.

Po tym Aryuſu/ byli zaś sektarze rozmaicy/ a przecie tey sentenciey nie opuścili/ wszyscy na wiare tylko/ iako y teraz zbawienie swoje odładali: na czym sie bårzo mili/ bo dobrych uczynkow czynić niechcieli. iako Wadiani/ Semiatriani/ Antidicomariani/ Metangismonitæ/ Seleuciani/ Proclianitæ/ Parriciani/ Ascithæ / y inszych bårzo wiele/ krotzy aż do Lutrá trwáli: Luter tak że/ y zaś nie tey sentenciey/ po wszyſtkim swoim promieſterzy: ni o czym wiecey iedno o samey wierze mowi: Już/ od Lutrá zaś sie / co sie ich ta sentencia roſkrzewilo/ każdy iawnie widzi/ Sakramentarzow nie wiedziec co sie narodziło. Wicleſithe/ Hussite/ Zwingliani/ Kalwinowie/ y inni rozmaicy sektarze sa iako y przed czasy byli. Jezli chcecie liczbe ich wiedziec / 77. wiar teraz za naszymi czasami jest/ bo tyle Biblię jest/ a każda rozna/ iz każda Minister insy pisal/ a każda fałszywa/ iz fałszywe klamcy wszyscy/ czego nie radzi wi-

Luter.

>> Biblię
teraz.

Dza/to wyrzucili/ słowa według swej woli/
 a potrzeb/ nie według prawdy poodmieniali.

Otoż Genealogia Heretycka / Mini-
 strow zwałęcza / ktora nie z Boga / ale z Dy-
 abla posła / y dyabel nimi po dziś dzień kie-
 ruie / bo tey sentenciy ktora Dyabel sobie w
 Symonie Czarnoksiężniku y podobal / wpsy-
 scy sie ieli. Mam na świadectwo / wiel-
 kich a zacnych Doktorow: Certulliana / a
 mianowicie Ireneusa / ktory ięszę z weźnia-
 mi Pańskimi mawiał / y w nich sie wczyl / ten
 o Heretykach / Ministrach / że z dyabla posł
 napisal: Et quoniam omnes a Simone Ma-
 go Heretico initia funentes, &c, niewie-
 rzycieli czytajcie sobie.

Takiego oycy maia oto Ministrowie /
 y wpsyscy Heretycy / klamce wielkiego / prze-
 to też ni czym / iedno klamstwem / a zdrada
 narabiąia / meżoboyca też iest dusz ludzkich /
 przeto też Ministrowie krwie katolickiey
 sąwsepragna / pomordowali dośc Kapla-
 now / ięszę y teraz groza: tak też o tym O-
 cy ich Jan swiety mowi: Pater mendacij
 & homicida ab initio.

Ue trzeba namni w tym ni somu w atpic / aby

76
 Tertul.
 Ireneus.

lib. 2. fol. 26

O czym w
 Procy.

Ioan. 8.

Antykryst.
i. Ioan. 2.

i. Ioan. 4.

Iudz. i.

aby ten Symon Magus Diabel Oycem y
Antykrystē dzisieyſzych Ministrów nie miał
być. A zaſ niewłaſnie Jan S. mowi o nim.
Kto ieſt kłamca iedno ten ktory przy iż Je-
zus nie ieſt Chryſtuſem / ten ieſt Antykrystem
ktory przy Oycá y Syná. Odroſ ten Symon
Magus powiádal / że on ſam był Chryſtu-
ſem / nie było inſzego ná deň / y dla tego ono do
Niebá wſtápic chciał / ale mu Piotr S. pe-
regrynátiá zepsował. Ergo ten ieſt Oycem
wſytkich Ministrów y Antykrystem. Takáſ
ſententia ná drugim mieyſcu : a káždy Duch
ktory rozwiézuie Jezusá / z Bogá nie ieſt / a ten
ieſt Antykryſt / o ktory meſcie ſtyſeli / iż idzie
y teraz ieſt ná ſwiećcie. Tego otho oycá An-
tykryſtá / wſyſcy Miniſtrowie / ſa wlaſnie
legitimi Synowie / bo teſz o tym wlaſne pi-
ſmo mamy. Abowiē wtracili ſie ludzie niekto-
rzy / ktorzy ná ten ſad dawno náznáczem / nie-
zbožni / ktorzy Boga náſzego láſke obracáia
w roſpuſtnoſć / y przá ſie ſámego Pánuiace-
go / y Páná náſzego / Jezusá : Chryſtuſá / tak
ieſt : wtracáia ſie ná rzeczy takowe ktorych
czynić niegodni : niezbožni / bo z Diabla po-
bli / láſke obracáia w roſpuſtnoſć / tak / bo
wſyſtkie

wspytkie cnoty obracáia wnie cnoty / y przasie etc. y to prawdziwą / bo sami sie naimedrszymi czynia / pod posłuszeństwem być niechca / mowie pod kościelnym / á tež ich káru kárac káza : Pána Jezusa przas. Ariani bezbożni y Kalwinowie / dosć tak o Dyabelskiej Genealogiey.

Nie dosyc ná tym miał Czárt przeklety / że Dyabelska Genealogia Heretykow od starego Zakonu prowadził sobie / ale ieszcze co uczynił : Scyssury bytre / á sztuczne im wserca wrzucił : Naprzod Heretykom Żydowski / oczym Tertulianus piękny á seroki dowod czyni / tam sie każdy czytáiac zdziwi / iáko Heretycy żydowcy wierzyli : Jákie Scyssury / ap do Ewangeliey Páńskiej mieli : Od zaczęcia zaś Ewangeliey / záraz tež Diabel wrzucił w Symoná Czárnośnieżniká Scissure / one sententia Sola fides iustificat etc. Ta to Sententia / Diabel niezliczona rzecż Ministrów násiál / ta sententia / wiele złego przeciw kościołowi Bożemu nárobil / niezgody / bluźnierstwa / porwarzy / złość / a zawiść nieuchánowána / ktora z vsť Heretyckich / tak zápalczywie pochodzi / nie máczy.

Præscri. od:
vert: herets:

Scissura
Symoná
czárnośnieżniká.

iało ogień nieugaszony z Aetny Gory. A iż o
tych Scisurach pisali autorowie rozmaici/
iało Tertullianus/ Irene: Euseb: zc. y ia-
kie to Scisury sektarze aż do odmiany Grec
kiej mieli/ puszczam ia to na stronie/ dla wiel-
kiej zabawy/ poezne od Grekow/ Ormia-
now/ y też Rusakow.

Scisura v
Grekow/
Rus/ Or-
mianow.

cap. 13.

Guido.

Wrzucił Dyabel do Grekow/ Ormia-
nowy między Rus Scisure/ circa panem
ex quo Eucharystia conficitur, to jest: ko-
niecnie Sakramentu używać niechca/ ani
consecrować/ iedno de pane fermentato: trzy-
mając sie pisma Jana S. iż Pan Chrystus
ante festum paschæ, takiego chleba z swo-
lenikami swoimi pożywać miał: miała tam
drugie documenta na to/ ale bardzo omylne:
owa tak sa ta w tym opinia vpoieni/ że gár-
dloby każdy wolal polozyć/ niżeli de pane
Azymo Sakramentu używać: y tak to so-
bie zbrzydžili/ że Latinos seu Romanos sa-
cerdotes, Azymitas zowa: y tym nas rozu-
mieia być excommunicatos: przeto dla te-
go iało Guido świadczy/ nie dopuszczają-
na swych Oltarzach/ Kapłanom naszym

Sacrum

Sacrum odprawować / co iezeli sie trafi //
 ženáš kaplan Sacrum odprawi / a bez ich
 wiadomości / zaraz oltarz oplocza / iż rozu-
 mieta one być polluta, per latinum sacerdo-
 tem, in Azymo consecrantem: iaka to chy-
 tra Scissura czarta przekletego / iaka skute
 wynalazł / aby iedno zwiastie miłości rozer-
 wal: aby silar co lepszy kościola pompschne-
 go zlamal: Lecż tego czartá / patrem omnis
 superbiae, ac hereleon w tym kátholicki ko-
 ściol zwycięzył y potepil / y te wpsytkie lu-
 dzie syny czartowskie / ktorzy sie od kościola
 / dla márney przyczyny oderwali: Abo-
 wiem trzy Ewangelistowie expresse, de
 pane Azymo mówia: Mattheus̄ święty /
 Marek / y Lukasz / v Mattheus̄á świętego
 własne te słowa: prima die Azymorum zc.
 stad znać że tam nie vzywali inż chleba nie-
 kwaponego / v Marká zaś s̄. prima die Azy-
 morum quando immolabatur paschazc. V
 Lukaszá takż s̄. Venit dies Azymorum zc.
 Co sie tknie Janá s̄. że tak mowi / Ante festu
 Paschae / tedy y to dobrze / iedno Gre-
 towie / Rus / Ormianie / zle rozumiecia

Matth. 26.
 Marc. 14.
 Luc. 22.

Ante

Ante festum Paschæ, iakie było używanie
chleba / tak też y teraz używać chca / ale to
być niema / bo inſe było używanie / inſych
Świat / inſe Wielkonocne / wiec inſe były
Świate Żydowskie / ktore też od wieczorá
do wieczorá miały terminy ſwoie / ale inſa
też była Pána Chrystusowa Paſcha / albo
Wielkanoc: ktora ſie na ten czas zaczęła /
kiedy Pan Chrystus wieczerzał / z zwoleni-
kami ſwoimi / na ktorey Paſche / używali
chleba przáſnego / przeto ten dzień znaczenie
wſpomináia Ewangeliftowie / Prima die
Azymorū: otoſt to trzeba pomnieć / że inſe by-
ło używanie na Świate Żydowskie / inſe na
Wielkanoc: tey tedy Wielkinocy / ktora ſam
Pan Chrystus obchodził / koſciól ſie trzy-
ma / nie ſwiat Żydowskich / ktorych ſie ci
odſzczepiency trzymáia / a koſciół ſie trzy-
mac mamy / nie ſwiat Żydowskich / ktorych
ſie ci odſzczepiency trzymáia / a koſciół ſie
trzymac mamy / nie ſwiat Żydowskich / po-
ſtanowienia ſamego Pána Chrystusa / nie
ſtanowienia biessa Ruſkiego / Ormiańskie-
go / albo Greckiego: ta diabelſka Scisura /
ieſt przyczyna oderwania / od koſcióla po-
wſpechnego.

Wrzucił zaś czart Wiktlesitow, y Kál-
 winom Scissors / że o Sakramencie ina-
 czey nie rozumieia / iedno iáko o chlebie sim-
 pliciter / tak iáko iest vpieczony / á nie Cia-
 lem Chrystusowym : tak też o winie / nie iest
 krew / ale wino : iednak powiedáia / że iest
 signum gratiae: y tak tego probuia / iáko
 práwi Imago crucifixi signum est Christi,
 sed non ipse Christus realiter, Jáko obraz
 meki Pańskiey nie iest Chrystus istotnie / ale
 znak / tak też z chlebá tylko znak á nie istotnie
 Chrystus. Ná te sekte goršey ná šwiecie nie
 máš / zdrádliwšey / y z wietszym blužnier-
 stwem / iáko tá sekta Kálwinow / tak že Wi-
 klesitow : Ale y te sekte bezecna / kóšciol po-
 wšechny autoritate sua potepit / dla kłam-
 stwa iáwnego / á blužnierstwa bezecnego :
 ábowiem żaden Ewangelista namniyšey
 wzmianki moιάkim znáku nie czyni / áby P.
 Chrystus mowić miał / To iest znak moy: á-
 le wšyscy pišá / że to sa własne stowá Pána
 Chrystusowe / Hoc est corpus meum, to
 iest ciálo moje: á tego żaden nie nápisal /
 Hoc est signum corporis mei, to iest znak

Scissors
 Wiktlesitow
 y Kálwin.

Glupstwo
bezecne v
Kalwinow

ciała moiego: ani też žádn onego nie mowi/
Hac imago crucifixi est corpus verum; tu
každy kłamstwu iawnemu a bluznierstwu
Kalwinskiemu sie przypatrzyc moze/rozumo
wi prawie bestyalskiemu: dziwna rzecz/ ze
bezecnego tego glupstwa swego/widziec nie
moga/ ani sie tak wielkiego kłamstwa wsty-
dza/mowic (tak iawnie/to/ czego iawnie w
pisnie niemaß/ a to powiedaia/ ze na samym
pisnie iako na þnurze vlegaiia: wielka to rzecz
y moze to každy Kalwinowi w oczy rzec/
czemu tak bez wstydu Bogu samemu/ kłam-
stwo zadawaia/ zywo w ogien bez prawa
każdego bluznierce/ obrasce Bozego wlozyc
moze: Sam Pan Chrystus powiedzial /
y tak mowic przykazal/ to jest ciało moje/
a oni to jest znak kaski: proße ktory E-
wangelista to napisal: oni to dway Apo-
stolowie/ y Neczennicy: Kalwin / z Be-
za/ co ich v progi chostano / z miasta wy-
swiecano / y zelazem rospalonym piatno-
wano/ stupno im wierzyc.

Scissura v
Czechow.

Wrzucil też Dyabel Czechom Scissu-
re/ aby też ich iedno od Kosciola. Potpe-
chnego oderwal / od milosci Bzhey / od

chwaly

chwaly iedyney: De modo & forma sumendi Eucharistiae; sposob vzywania Sacramentu/ ze sie komicznie napieraia/ sub vtraque specie vzywac Sacramentu/ to jest pod dwiema osoboma/ biorac one slowa sobiená pomoc/ Bibite ex illo omnes; y dowodzaj/ ze tak Apostolowie vzywali/ ale tego omnes, nierozumieia/ mowilci P. Christus omnes, wšyscy/ tak jest/ ale wšyscy Apostolowie: bo to Apostolom tylko P. Christus mowil/ nie komu inšemu/ šwiadczy Mat. 26. s. ze tam siadl cum 12. discipulis suis, Marci 14. s. takze/ Venit cum 12. discipulis suis, Luk. 22. s. take diseubuit & duodecim Apostoli cum eo. Orop ci wšyscy z Kielicha piti/ iako Káplani prawdziwi/ a zeby te pamiatke Meki P A N S K J E W/ y šmierci odprawowali/ rzekli im to/ tylko raz/ ná ten czas/ gdy im przy tey wiecierzy P A N C H A S T O S pokazowal/ iako Krew Šwieta tego miała sie z Ciála wylać/ czasu šmierci ofruonej/ y Meki niewypowiedzianej/ ofkora

Matth. 26.

Matth. 26.

Marci 14.

Luc: 22.

Ráz tylko
P. C. rzekl
przy wiecie-
rzy.

śmierć / ábo mekeiego świeta / kázal im so-
bie przypomináć mowiac : hoc facite in me
am commemorationem : to czynćie ná pá-
míatke moie : á coß zá pámiatka : meki Pán-
stiey : Et quotiescunque & c. á ilekroć to
bedziećie czynić / ná pámiatke to moie czy-
nić bedziećie. Nuż moi Czecháčkowie / y
ich bráćistkowie / kiedys to iescze Pan Chry-
stus drugi raz do ludzi inßych mowil : po-
kaßćie aby iedno mieysce : pićie z tego wßy-
scy : Kápláni po Apostolech / iáko namie-
stnicy / te figure / ábo pámiatke rozczytawáć
máia przed Bogiem Oycem / nie chłopi Cze-
chowie : y káplan musí tam Sakrámentu v-
żywáć przy tey offierze / nie chłop : ábo badz
ćie wßyscy káplany : ále to wietßa / káplan
ma záwße te pámiatke rozczytawáć / Wßa
ß. každý dzien ma odprawowáć / á kiedys
prosty człowiek / moze tego každý dzien z ká-
planem vżywáć : niechay wzdám káplána
bedzie znáć / bo ma z soba przy tey offierze
ß. codzialáć : á Czechowi do lása z Sowka
ná ptáßki kázáć / ábo ná winnice kopáć / zago-
ny ná ogrodzie vpráwiáć / kápußte / rzepe /
otopáć / á

Kiedy mu każe Káplán nayšwietszego Sakrá-
mentu vzywác / ma go vstuchác : y Káplán
ma Sakrámentem šafowác : czyli to chlop/
Czech Minister / przyszedšy do oltárzá / ma
Káplánowi Sakráment dawác :

Te grubošć czeska / długobym tu šerzyc
miał / ná mieczu Jeremiašá proroka / bedzie
sobie o tym každy šerzy czytal / zá pomoca
nášego Pána Jezusa : tam ich bede pytal /
ieželi Czechowie / abo Ministrowie Apосто-
lami / abo ieželi ich sa prawdžiwymi namiest-
nikami / ieželi sie to chlopom / Czechom / Mi-
nistrom godzi czynić : co Káplán powinić czy-
nić : tam teź pokaže / że y my Kápláni / Extra Sa-
crum / pod iedna osoba Sakrámentu vzywá-
my : á czemu chlop ptašnik / Minister ma być
lepszý miedzy námi : pokažey to / że teź tak
pod iedna osoba Apóstolowie Sakrámentu
vzywáli / tam teź tych ptašnikow Mini-
strow pytać bede / gdzie P. Chryštus Extra
canam pospolitemu człowiekowi / pod dwie
má osobomá Sakrámentu vzywác kazał : á
ia pokaže / że po tey wieczerzy Káplánškiey / o-
fielichu nigdy wzaniánki nie czyni.

Wrzucił teź dyabel / chytra a štuczna w

Luterska
Scissura.

Gorszy Lu-
trowie niż
Czechowie

Argumenta
glupie.

I. Cor. II.
Luc. I.

Lutra obrawşy go iowie Scissure / wşak wie-
cie że z dyablem rozmawiał / aby swych tak-
że / od kościola powszechnego oderwał / że
też także z káplanem równo ná oltarzu / iako
Czechowie nádeci / praşnicy z kielichá cha-
pżywać / ale zaś gorszy niż Czechowie żyja
w nabożeństwie / bo bez spowiedzi / bez stru-
chy / bez żadnego przygotowania nabożnego /
do Sakramentu ida / tak argumentuiac : iż
to práwi / ktorzy sie spowiadają / y ktorzy cõ-
táucia mają y placzą / ktorzy pokutnia / takowi
sie świętymi czynią : a świeci / Sakramen-
tu nie potrzebuią / iedno ci / ktorzy w najwict-
pých grzechách są : bo nie dla sprawiedliwej
Pan Chryştus przyszedł / ale dla grzesnych :
przeto / nie trzeba spowiedzi / zabobony to
są / tak grzesni do Sakramentu iść mają :
Patrzcie iako Dyabli ptuczna śiatka Lutry
iowie łapaia / że z tego świata wysyca w grze-
chách do piekła ida. A one słowa zbawicie-
la kedy : Quicumque corpus Domini man-
ducat indignè, reus corporis & sanguinis ;
a zaś niewiecie : że Humilibus Deus dat gra-
tiam, & misericordiam timentibus eum.

á iákosť to podobná : žeby kto w grzechách
 godnie Sakrámentu najšwíetšy mial przy-
 iac : nie iest rzecť podobná : trzeba mocno w
 to zwierzciadlo pánowie Czechowie y pano-
 wie Lutrowskie pátrziť / iž iáko inše sekty / tak y
 te Luterska kóšciol powszechny potepil / bo
 nie iáko do tańca / do kárcžny / ale iáko ná sad
 stráplivy / do Sakrámentu najšwíetše trze-
 bá przystápiť : dla tego Janš. naprzod przed
 przysciem Pánskim przyszedl / aby pokute lu-
 dzie czynili / y o ktora wstáwiczně wolať ná-
 pušczy / penitentiam agite &c.

Wrzuciť teź dyabel Zwinglianom scissure /
 že zoltarza Sakrámentu vžywať niecha-
 jedno ná stole w domu / y nie po ránu / ale ná-
 iadšy sie / tym argumentu iac : že P. Chrystus
 nie ná oltarzu / ale ná stole wíeczeral / nie ra-
 no / ale wíeczor : teťte takze kóšciol powsze-
 chny potepil : bo wiele iest przyczyn / dla kro-
 zych bespieczni / y wěžciwi / po ránu do oltarza
 abo do náš. Sakrámentu przystápiť / nižel
 wíeczor : á ktemu / gdyž kóšciol to postano-
 wil / kóšciolá / nie swey woli slucháć trzeba /
 á stušni kóšciolá slucháć / nižel kóparza Zwin-
 gliana / co opalki / abo ná golebie robi kópal-
 ci.

Zwinglian
 now Scissu-
 ra.

Wrzuciť

Aryánska
Scissurá.

Wrzucił też dyabel Aryanom Scissure/
á bázro škodliwa/ že o Bostwie przenasá: zle
rozumieia/ to jest: w Sakramencie: powie-
daia tak/ že moze byc ciało y krew Chrystu-
sowa/ ále Bostwa niemáß: tu každý niech
pátrzy/ co za Sakramentu vžíwáia: ná
to argumentá také czynia / ktorých strách
dla blužnierstwa wspomináç: wiec y dlánie
státecznošci / škoda ich wspomináç / bo co
raz/ to inšego Ministrá sie radza/ á miáno-
wicie / Berengárystow / ktorzy o tránsu-
stánciey / by námniey wierzyć niechca. wiec
tež chwytaia sie Wyklešsitow/ to zas Kálwi-
now/ ktorzy chle bem prostym / á znákiem
Sakrament byc rozumieia: te Sekty sie z
soba miluia/ bo nie daleko w obyczáich / w
náuce / w Ceremoniách / y w rozumieniu o
Bostwie z soba chodza: nigdzie żadney včz-
čiwošci niemáß / ále wiec Ariari / áni kletá-
nia / áni spowiedzi / áni żadne^o naboženstwa /
przy vžíwaniu Sakramentu nie czynia / ále
tak / iáko iadlo inše / w rece sobie biora / ábo do
domu wziawšy w czapke / á siadšy ná láwie
po woli sobie iedza.

Nouatus.^o

To z Nowatá Aryaná okrutnego wšie-

li / prá-

li / prawie wielkiego pogánina / o którym
 Eusebius piše / iako dziwne dyabelskie miał
 Scissury / ten heretyk bezbożny / nie w osta /
 ale w rece Sakrament ludziom dawał / a
 przysięgac musieli / że nigdy do śmierci / iná-
 czey czynić nie mieli : y takci ich ta przysięga
 łowil / że samey przysięgi sie boiac / do piekła
 za Nowatżem wpysey biezeli / każdy także w
 rece wziawşy Sakrament / a odsedşy z nim
 gdzie chciał / tam go sobie po woli ziadł.

Trzymáia sie też Aryani Mácedoniusá /
 bá y Wiklesńite / y Kalwinowie go pod czas
 wachsia / o którym Euseb. także piše : że ten
 heretyk był wielkim Tyránem / który ludzi
 dla vżywania Sakramentu / wiele pomor-
 dowál / iż tak iako sie temu podobalo / vży-
 wać niechcieli / geby im drewnem rozdzieral.
 a Sakrament gwałtem tkal : ten sie mocno
 o to skáral / że dla tego był Hermoildus syn
 krolewski zabity : iż dla brzydkości Sakra-
 mentu vżywać z rak iego niechcial. Nad in-
 şymi ludźmi / zaśie takie tyraństwo działal /
 którzy wedlug iego woli Sakramentu vży-
 wać niechcieli / kiedy miedzy nimi vmázi kro-
 ty / nie kazal go wynosić / aź zgniel w izbie

Novatus
 Euleb. li 6
 Ecce. Hist.
 cap. 34.
 Scissury
 Nowatorow.

Mácedoni-
 us Tyran.
 lib. 5. ca. 31.
 trip. Hist.

Hermoildus
 dla Máce.
 zabity.

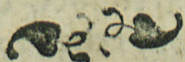
Ká lwinow
wie od No
wata/ od
Mácedo.
máta Scif
sury.

wpoly/ w takim smrodzie siedzieć musieli/
y przez rok / inšetyranstwa ktoby opisal.

Pátrzcies / iezliže Ká lwin od Nowata/
y Mácedonisa tych Scissur nie porwał /
tam tež wčziwošci žadney niemáš / Sakra
ment sobie w štuki kraia / ani naboženstwa /
ani kletánia žadnego nie czynia / ani oltarža /
ani kielichá nie máta: Tyránstwo / azáš nie
takie Ká lwin podziálat / Serweta dá
šciač / že tak iako on wierzyć niechciał. Nuž
co Káplanow / Zakonnikow / Kátholikow /
Ministrowie w Angliey / we Franciey zc.
pomordowali: inžem to nie ná iednym miey
scu opisal. Takie oto Scissury Dyabel
w Genealogiey swoiey / synacžkom Mini
strom wynalazl / ktore w serca ich iadowi
te wrzucil / dla ktorych / nie inšego / iedno
wstáwiczna zlošć / a zazdrošć / z nich po
chodzi / miásto milošci Božey / milošci bli
žniego. Te Scissury / wiele zlego naró
bily / morderstwa niestychane / ná Kátho
likami poczynili: y teraz / wyzrelibyscie ká
tholicey mili / coby Ká lwinowie / Aryani /
Lutrowie zc. w Polšče czynili / kiedyby
Confederáciamieli / žeby sie iedno / troch.

rospo

to spóstařli. Pátrzcie / iáko máie Kaptano-
 wi / ieden iákis z boyca Minister / přes lu-
 dzie grozi / z korbáčem nášiekánym / kedyš
 o boru námie stoi. može wiedzic / že iá wie-
 cey Bogu memu / niž on kiiowi nášiekáne-
 mu vsam. ktory mie od každego zdrayce / y
 potwarce wybáwi. á to za ten korbáč / á-
 bo kiej nášiekány / táka Demonstrácyá mu
 w tym Zwierziedle uczynie / w ktorey zna-
 čná Aláktule iešče ná swey twarzy wyzry /
 ze písma Swietego w rece wziáć nie go-
 dzien / tylko kiej nášiekány / iáko sam osa-
 dzil : z ktorym kiiem / przystoyniey mu
 bedzie z Ultaiami / grabárzami / á z
 złodžieriami po křzewinach biegać /
 niželi písmem šwietym abo Sa-
 kramentem šafować.

DEMONSTRATIO.

isz Kálvvin bedac prostym chlopem,
Erwie rozlewca/ także Luther bedac Apo-
stata grubym piánica/ Tierzadnikiem psocliwym. A-
ryan bezbozny Nowoŕzzeniec/ Pitáre / y inni tyrá-
ni y bluźniercy/ nie mogli z nich żaden rozsádku żadne-
go w piśmie S. czynić/ ták y Ministrowie dzisieyszy /
ani pisma odrzueać od Bibliey / ani Commentow ża-
dnych piśać / ani piśmem S. śáfowác / ani wstaw ża-
dnych w wierze czynić / bo ták jest Autoritas ábo
zwierzchność własna Kościoła powszechnego /
Stárożytnego Rzymskiego / nie
tych Odszypienców tego.

Eo sie Autoritatis, ábo zwierzchności
Kościoła powszechnego Kátholickiego
Rzymskiego tycze / ten Kościół á nie inny / ná
wszystko zwierzchność ábo autoritatem z
niezliczonych stron otrzymał nieomylnie :
Pierwsza / z stárożytności / o czymem inż iá-
sny dowód w Procy / choć w máley ksiásce /
w trzecim kámieniu de Ecclesia piśac poká-
zał : ták dwie rzeczy tylko / ále ták iák sto-
ce iásne obaczywszy / sam káždy Minister stá-
rożytność y Autoritatem Kościołowi Rzym-
skiemu przyzna : Naprzód : Symbolum,

ábo

albo Credo Apostolskie / w którym kredzie /
mocno Apostołowie przy katholicim ko-
ściele stoia / on Artykul / wszyscy razem wy-
znawaiac: Credo sanctam Ecclesiam Ca-
tholicam: to Credo, albo Symbolum,
ktoremu kościołowi przynależy / sami Mini-
stromie niech sadza / ktoremu to kościołowi
wierza / y o którym to kościele mówia.

Wiec przypatrzysz się też temu / iako
dawno to Credo Apostolskie złożyli / y iako
dawno / o tym kościele katholicim mówili:
przypatrzysz się też / iako dawno Kalwi-
nowie Lutrowie z. nastali / to wyrzawszy /
niech każdy katholic Ministrow pyta / cze-
mu się zowa katholicami / a nas Papiestwimi
Apostatami? Ocz to / niech y sam Samu-
el Prorok sadzi / a toia katholic kościol od
tego czasu pokazuje / y od tego Roku ktorego
Credo Apostołowie złożyli / iezeliby się krzy-
wda komu zdała / od Narodzenia Syna Bo-
żego: wpał też y to nie dopiero / iezcże Ja-
kub s. nie byl od Heroda ściety / iezcże w o-
kowach nie byl Piotr s. niech kto chce kromi-
ty Koczne dzieie czyta / na tym się niht nie o-

28
Rok. p. 44
Ruffin in
prafat. sym
Apost.

Credo za há
slo Aposto-
mieli.

osůta. A vczyňili to Credo Apostolowie by-
li/ za nieiatie hásto/ aby ich bylo wšedy znač-
miedzy Heretykami: Jakoš sie tu či nieda-
wni Heretycy moga zwač Katholikami:
gdyž Piotra šwierogo y Páwla w Rzymie
odšapili.

2. Obaczyč tež Symbolum Athána-
siusowe/ na Niceňškim Concilium/ od wšyt-
kiego šwiata/ od wšytkich chrzešćian przy-
iete y vchwalone: te duo luminaria magna.
iáwnie starožytňošč Košćioła powsěchnego
Katholického pořáznia: á iž tak starožytňy
ieš/ pewnie že tež tam w tym Košćiele/ sta-
rožytňa/ y pierwšá autoritas albo zwierz-
chnošč ieš: gdyž tež tam cum autoritate
Christi Apostolowie stáneli/ nie gdje u dži/
y onym ártykulem mocno ten Košćiol vtrwier-
džili: Niechayže sie wšetecžny šfortater
Kalwin nie chelpi/ ani Luther pšol wy/
takže Aryan bezbožny/ y inni/ aby oni Ko-
šćiol starožytňy/ cum tanta autoritate m.eč
mieli/ barzoby sie na tym mylili.

3. Temu Košćiolowi Powsěchnemu
Katholickiemu/ Autoritas přysadžona býč
ma/ iž w tym starožytňym Košćiele/ cum

tanta autoritate, y z tąową częścią y godno-
 ścią / tanquam Aaron, Leuitici generis
 prawdziwi y porządni kapłani / tak iako A-
 aron poświęceni: nie sa iako Kalwiny B-
 za / lilia żelazna rospalona / na grzbiecie dla
 wśpoleczeństwa cechowani / ani w pragi sma-
 gani / ani z miast iako oni wyswieceni / kro-
 rzy niegodni / aby imie Aaronowe / albo
 Melchisedechowe sobie przywłaszczając mie-
 li / bo imiego Paweł święty mocno broni:
 żaden tey części / tey godności kapłańskiej /
 przypisować sobie niema / nisi vocatus fuerit
 tanquam Aaron.

4. Temu Kościołowi Kátholickiemu
 autoritas y zwierzchność jest przysadzona /
 iż w tym Kościele kapłanom porządnie obra-
 nym / sam P. Bog / nie tylko te autoritatem
 pismem ś. páfować podał / ale y na wśpytko /
 tak w Duchownym / iako y w świeckim stá-
 nie / práwo przyrodzone wlewa: przeto im
 dwa miecze podał: (o czym y Spec. Saxo)
 y tych P. Bog nawiecey słuchać káže / y rá-
 dzić sie ich we wśpytkim / a to przez one słowa
 ktore mowil do Moysesza nauczając go iako
 zle karác / iako rozsadek uznáwac / wte słowa

mow.

K po y

Richardus
 Verstegang
 Surius:
 Theomor.
 &c.

Hebr. 5.

lib. 1. art. 1.
 lur. Mun.
 lib. 3. ar. 44
 Deut. 17.

I poydziesz do Kapłanow rodu Lewityc
 ziego/ y do Sedziego/ ktory na on czas be-
 dzie/ y pytać sie od nich bedziesz/ ktorzy o-
 smaymia tobie sadu prawde: y wezmysz/ co-
 kolwiek powiedza przelozeni mieysca/ ktore
 obral Pan: a naucza cie/ według zakonu me-
 go: y bedziesz zdania ich nasladował: Ani
 ostapiš/ ni w prawo/ ni w lewo: a ktoby har-
 oym byl/ niechac być poslušnym rozkaza-
 niu Kapłana/ ktory na on czas służy P. Bo-
 gu twemu/ y dekretu Sedziego/ umrze on
 człowiek.

Przeczytaycie sobie D. P. iakie to przy-
 kazanie Pańskie srogie/ y iako srogi wyrok/
 na Sekretarze nieposlušne: Czytaycie wšy-
 scy Ewangelicy/ ktorzy sie nadrymi czyni-
 cie/ a patrzcie pilno/ wamci to prawo przy-
 rodzone służy od Boga dane/ ieżeli v nas ka-
 plani sa Leuitici generis: Patrzcie iako wa-
 żne prawo w świetckim stanie/ dla tego/ że
 z tych słow/ ktore z ust Bożych pochodzily/
 iest postanowione/ tak ważne/ że kto na pra-
 wodobac niechce/ ani prawu poslušnym niech-
 ce być/ karze go Bog nacznie/ a prawo
 doczesnie.

Coś rozumiecie? Jako karać będzie / o
 Duchownego Sedziego / gdyż Kapłana
 sam Bog słuchać każe: y tego oto sam Bog
 Sedzia czyni / nie kogo innego: Poydziesz do
 kapłanow rodu Lewityckiego.

Bá przypatrzcie się ięście zraz / Aposto-
 łowie mili / co powiedacie / żeście wy E-
 wangelie oświećili (palac żywo zakonniki/
 kapłany / w Anglię.) Jezeliście wy kapła-
 ni Leuitici generis, wpał wiecie: co to za
 kapłani byli / y iakie zroskazania samych vst
 Bożych / poświęcenie albo stanowienie na
 kapłański vřzad mieli: iako vbiór kapłański/
 kazał im czynić / słuchaycie co sam Bog vsty-
 swemi do Moyżesza mowi: *Applica quod ad te*
Aaron fratrem tuum, cum filiis suis de medio filio-
rum Israel &c. Faciesque vestem Sanctam Aaron
fratri tuo, in gloriam & decorem, in quibus sanctifi-
catus ministret mihi, hæc autem erunt vestimenta,
Rationale, & Superhumerales, tunicam lineam: Ci-
darim, & Baltheum, vt sacerdotio fungantur mihi:
 to te słowa / á co wiedzieć na wielu miey-
 scách Pan Bog mowi / á wespółkierzeczy z ni-
 szczego / iedno ex auro & hyacinto, & purpura, coc-
 coque binstincto, *Et biso retorta, każe czynić: czy-*
 tajcietam sobie o rzeczach innych / wpał też to

Exo. 28.

29.

39.

40.

etc.

Jako praz
wa Bozego
strzezem/tak
tez strzedz
obrazdu ka
plaiiiego.
Exo. 29.
28. etc.

Ioseph. li. 3.
antiq. cap. 9

Philo. de'
Monarchia

Math.

wlasne prawo Boze/cofolywiek iedno rozka
zal czynic: A zwlaszcza o kaplanski po
swieceniu/ iako tam mowi: Et oleum vnctio
nis, fundes super caput eius. tak tezy rece oleiem
s kazem swieci/ a nie tylko same kaplani
skie osoby/ ale y terzczy/ czego sie iedno do
tykac mieli/ Tabernacula/ oltarze/ naczynia
y inpe ochodostwa/ wpsysto poswiacac Pan
Bog rozkazal: o czym sobie kazdy z was
czytay. Ten vbiot Aaronow/ iako ta sata
zwierzchnia/ własny Ornat/ takze ratio
nale/ to skula/ y humeral/ pisa Historycy/
iako dziwna opatrznoscia byly terzczy w
Jeruzalem/ az do przyscia Pana Jezusowe
go dochowane/ w tym vbierze za Pana Je
zusabyly ofiary Boze odprawowane/ cze
musz tam Pan Chrystus tego vbioru kaplani
kiego zepsowac nie kazal: albo czemu o po
swiacanie/ kosciolay o ofiary nie laial: do
piero Ministrowie teraz laia/ koscioly bu
rza/pustota: iaskinie lotrowskie z nich czy
nia/ apparaty poswiecone psuia/ stromocal
tefce waza/ naczynia koscielne/ iako on zlo
sliwy Baltazar biora/ do biešiad/ y wpetecz
nych spraw/ a P. CHRYSTVS mowi:

Non

Non veni soluere legem, sed adimplere.
 Takowi własnie v nas teraz Káplani / y
 takowe własnie do chwały Božey obrzedy /
 y tak własnie iako Bog rozkazal poſwiece-
 ni: Wiec iezeli práwo wáżne / y z vſt Bo-
 žych poſtánovione / czemu Káplani kro-
 tym dal Bog moc wrece / y práwo nie má-
 ia byc v wáżeni?

Pozrzawszy tedy ná to / trzeba nam pom-
 niec y ono: vmrze on cžlowieč / ktory nie be-
 dzie poſtuſny rozkazaniu káplañſkiev: Przy-
 patrzcie ſie proſzey temu / iezeliſcie wy po-
 ſtuſni Lewitickiego Rodu káplanom / ábo
 Coſciolowi ſtárožytneju / ktory Piotr. ſ. y
 z Páwlem ſwietym rodu Lewitickiego ká-
 plan / w Rzymie fundowál: O cžym Ire-
 neus Doktor dawny / ktory ieſzcze z vcznia-
 mi Páñſkimi mawial / iáſny dowod cžyni:
 Sed quoniam & c. a' glorioſiſſimis duobus
 Apoſtolis Petro & Paulo Romæ fundatæ,
 & conſtitutæ Eccleſiæ. O tym zalożeniu ko-
 ściola rzymſkie ſiele po Ireneuſu ſwiádectwo
 pieknych mamy / ále chočbym ſame Tertulli-
 anaſ przypomi. / do ſečbymy mieli ná tym /

Ireneus li. 3.
 cap. 3.

Tertul. prz
 ſcrip. aduer
 ſus hereti.

Tertullianus
Præscrip. ad
uer. hereti.

bo też to Doktor stary/ y zacny/ ten także
nie inшы kościół starożytny poŹazuje / iedno
kościół RzymŹski / y Autoritatem nie gdzie in-
dzie / iedno w kościele RzymŹskim / a osobli-
wie / gdzie do Heretyków piŹe: Age iam qui
voles curiositatem melius exercere in negotio salu-
tis tuæ, præcare Ecclesias, &c. habes Romam vnde
nobis quoque Autoritas præsto est: Widźcie że
dawno Autoritas w RzymŹskim kościele iest /
a przecie by wilczyzmokli rzekomo baczyć te-
go niechecie / ieŹcie / pãtrzcie iako wdzie-
cznemi sowy ten kościół wystawia / y iako
ŹczęŹliwość mu przypisuje.

Felix Ecclesia, cui tantam doctrinam Apostoli
cum sanguine suo perfuderunt, vbi Petrus passioni
Dominicæ adæquatur, vbi Paulus Ioannis exitu co-
ronatur, vbi Apostolus Ioannes postquam in ole-
um igneum demersus nihil passus est, in Insulam re-
legatur. Pãtrzcies iezeli ta ŹczęŹliwość / y
autoritas, Kalwinskiemu / albo LuterŹkiemu
Zboru moze byç przysadzona?

3. Reg. 21.
4. Reg. 9.
Ezech. 16.

Źladze proŹte te Brogi / Zbory / IyŹe go-
ry / taka ŹczęŹliwość / autoritatem, prawo /
zwierzchnoŹć / starożytnoŹć mieç moga?
powiem: Od oney Jezabel wŹete cžney nie-
rzadnice psotliwej / Elźbiety AngelŹkiej kro-
lowey-

Iorwey/ ktora dla pſoty nienasyconey/ ſiela
 ludzi zacnych potracila/ wſeteczestwo z ni-
 mi plodzac/ aby ſie nie oſtawila. O czym
 Rychardus Werſteganus doſtatecznie pi-
 ſe/ ten tam y dekret pokazal/ iakie ta pſotli-
 wa nierzadnica/ wſyſtkim Kalwinom poſta-
 nowila/ tam teſz kazdy proteſtacia na koſ-
 ciol Rzymſki wyſrzy/ y iakie privilegia na
 trapienie katolikow Ministrom/ y wſyſt-
 kim podala: tak wlaſnie wedlug tych Arty-
 kulow/ tey pſotliwey nierzadnice y dzisza kal-
 winowie zija: a tych Artykulow/ y Lute-
 rani/ y inni ſektarze przeſtrzegaja. Patrzcieſ
 D. P. y wſyſcy Ewangelicy/ iaka wasza
 Autoritas, y od kogo wyſla/ kto Papiezem wa-
 ſym/ Biſkupem/ ona wſeteczna pſotliwa nie-
 rzadnica/ ktora inzy ſtara bedac/ pſote plo-
 dzila/ Angelſka krolowa Elzbieta: A y nas
 autoritas, y prawo/ poſlo z prawdziwych wſt
 Bozzych/ a od Apoſtolow ſwietych.

To prawo przyrodzone/ y zwierzchnoſc
 koſciola powszechnego/ iz Apoſtol dobrze
 widzi/ ze od Pana Boga/ y na Kaplany teſz
 ieſt wlane/ do przelozonych Duchownych
 mowi: Attendite &c. in quo vos Spiritus ſanctus

Rychardus
 Verſteganus
 in Theat.
 Cro. Heret.
 fol. 8. 9. 10

Roku Pan-
 1559.

Act. 20.

Hebr. 13.

posuit, regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo: a do pospolitego zaś człowiek a pi
še / a bo z tych przelożonych wiedzieli a poslu
śni im byli / mówiac: Obedite Praposis vestris,
& subiacete illis, ipsi enim peruigilant, quasi ratio
nem pro animabus vestris reddituri.

Matth. 16.

Czemu Bi
skupowi P.
Christus Klu
cze oddał.

Piotr s. Bi
skupem był
icze w An
tyochiey.

5. Autoritatem y zwierzchność Kościoł
powšechny otrzymał / z podania także onych
kluczy Piotrowi s. ktore klucze / kiedyby ie
ono Ministrowie ogladać chcieli / a baczyli
by / co te klucze ymieia / y iaka ich potężność /
a czemu ich Pan Chrystus nie oddał / iedno
Biskupowi Piotrowi świętemu / a iż Piotr
s. Biskupem był / na to świadectwianie trze
ba wywodzić / pelne kroniki tego / Koczne
dzieie rozmaite / Autorow rozmaitych / o
czym y Bielski / co y rozmaitych Autorow
czytał / to dosiç statecznie opisał: tak tam
y ten o Pietrze świętym zaczyna: W roku
43. po Narodzeniu Chrystusa Pana / a
gdy już rosta Chrześcijańska wiara etc.
Pobudził Czart zawisny Symona Czir
nokšieznika / etc. Piotr Święty posta
nowiłszy pierwey w Aziey Kościoły świe
ce / zwłaszcza w Antyochiey / Biskupstwo
wielkie

wielkie założywszy / na którym był siedm
 lat / przyszedł do Rzymu / bo tam baczył
 miewsice snubne / ku założeniu Stolicy / prze-
 łożenia Swietego ku chwale B. O. zey :
 cześcia też aby zhańbił naukę Symona zc.
 Tamże daley piše / że Piotr Swiety za-
 łożył kościół w Rzymie nappierwey chře-
 ścianański / nad którym był przelożonym / lat
 dwadzieścia pięć / według Jeronima swie-
 tego / tamże daley y o pasterstkiey lasce pi-
 še / co powiedaia / dżisieyşy Ministrowie /
 że Piotr Swiety nie był Pasterzem w Rzy-
 mie / tak Bielski mowi : A tak Piotr swie-
 ty pastersta laske / dał im / tym ktorych wy-
 sylał : y ta laska / dotknawşy ymálego Ma-
 tczná / wstał zmartu ych / który inż był w gro-
 bie dni trzydzieści trzy / piše nżey w tym
 że rozdziale : iako Clementowi Stolicy z
 Kościołem poruczał / mowiac :

Takowa moc tobie dawam spráwo-
 wac / kościół Chrześc. ański / iakami dał Pan
 Chrystus : Cu Bielski Ministrom dogodził /
 bo oni Successorow komecznie mieć nie
 chca / dżiw że tego w kronice nie poprawili /

bo siele

40
 Piotr s. był
 Pasterzem
 w Rzymie.
 Laska pá-
 stersta.

Clemens
 prawdziwy
 Successor
 Piotra S.

bo śiela kšiąg pofalšowali / ná swoy mlyn
naciagneli.

Otroš macie z štárego / y z nowego za-
konu / z Doktorow š. y z Historykow / ze zwierz-
chnošć / ábo autoritas, od Boga košciolowi
Kzymškiemu ná rozsadek písmá s. ná štáno-
wienie praw / y ná wfelki rzad zakonu Bože-
go : tak w Duchownym / iáko y w šwiete-
tim štanie jest dana : ktora zwierzchnošć / po-
težnie sie onymi klucžami zámyka / y otwie-
ra : á potežnošć zřad biora : z onych stow :

Matth. 16

Et quodcunque ligaueris super terram, erit ligatum
& in caelis: Et quodcunque solueris super terram, erit
solutum & in caelis: Pátrzcieš iáka to zwierz-
chnošć / iáka autoritas ná niebie y ná žiemi / á
zostáwil tež Pan Bog takie klucže w Jhem-
bergu / ábo w Genewie :

O zwierzchnošći tak wielkíy košciolá
powšechnego kátholického / kiedyby Aposto-
towie byli niewiedželi / pewna rzecz / žeby
sie bez písmá / ná sumnienu swym nie wbespie-
czyli / ábowiem šite rzeczy bez písmá postáno-
wily / y spráwily / náwet ludžie šmierćia ka-
rali : choćia Ewángeliey žadney iešćže byli
nie nápisali : Niechay to ktory Minister po-

taze /

Łaze/ albo pánowie Ewángelicy / co sie ma-
 drymi czynia/ ktora Epistola była Apostol-
 ska/ albo Ewángelia / kiedy ná miysce Ju-
 dašowe Mátaryšá obrali / wielkito byl v-
 zrad : Nuž ktoreš písmo bylo / kiedy Anáni-
 aš zdechl nagle / takéž Zephira žona iego / ná
 rozkazanie Piotra S. Co tež zá písmo bylo /
 kiedy 7. Diákonow obrali / kto im to byl ro-
 skazal : Jeslibyš rzekl ná Akta Apostolskie /
 te iestcže nie byly / poráchnyćie látá poráchny-
 ćie y to / dawno Ewángelie nápisáli / vyzry-
 ćie / že nie rychlo te písmá nástály : Orož / be-
 spieczni ná sumnieniu byli / bo dobrze wiedzie-
 li / že zwierzchnošć dal P. Bog / kátholickie-
 košćiolowiá oni iáko suceforowie / P. Chri-
 stusowi / košćiolem rzadzili : Nie trzeba sie
 tedy dziwowác / že Piotr š. Ananiášá / y Ze-
 phire žone iego / pretka šmierćia skarał : Pá-
 wel š. cudzoložniká šatánom w moc dal /
 ná zátrácenie tylko ciała : Hymena / y Ale-
 xándra / takéž / že te autoritatem košćioła po-
 wspechnego Piotr š. y Páwel š. otrzymał /
 taz autoritas y dziś w Rzymškim košćiele nie
 gđzie indziej.

Tey zwierzchnošći V. P. iž iey postu-

Actu, 1.

Actu, 5.

1. Cor. 5.

1. Tim. 1.

1. Reg 8.

Exod. 16.

ſni być niechciecie / wiecie co czynicie: wſtá
Boże ſárpacie / z ktorych prawda ſeżeta po-
chodzi: coſ drugiego: przeciw Duchowi ſ.
bluźnicie: żeby tak było / macie glos Boży / kie-
dy ono żydzi Samuela proroka ſluchać nie-
chcieli / y nauka iego gárdzili / zawolał Pan
Bog do niego: Non te ſpreuerunt, ſed me
ſpreuerunt; Toż Moyzeſ mowił / kiedy go-
ono żydzi y Arona ſluchać niechcieli: Non
enim aduerſū nos murmuratiſ, ſed aduer-
ſus Dominum Deum. Także y przeciw Du-
chowi Swietemu bluźnicie / bo tá autoritas
Koſciola Kátholickiego / ieſt z Duchá ſwie-
tego: przeto Apoſtol mowi: Poſuit vos Spi-
ritus Sanctus &c. Pátrzcieſ iáko często wſtá
Boże ſárpacie / y iáko często przeciw Ducho-
wi Swietemu bluźnicie / gdyſ przeciwno-
ſwierzchnoſci Koſciola Kátholickiego mru-
czycie.

O takowe grzechy wiecie dobrze / iedno
milyżcie / iáko P. Bog ſrogo ludzje karal /
kiedy ſie kto zwierzchnoſci Káplańſkiej ſprze-
ciwial: Dathaná y Abironá żywo ziemiá po-

żarta:

zarta: Nuż on Core / z ktorym sie 250. lu
dzi przeciw Aaronowi zconspirowalo / cos
sie im stalo / ogień spadłszy z nieba wpystkich
we mgnieniu ońa spalil / że y kosteczki nie zo-
stalo. Absolon / ktory sad Boży / y oycá lek-
ce poważal / pomazańca Bożego / vcieka-
iac wlas przed nieprzjiacioly / na drzewie za
wlosy owiazl / y tak sie marnie obiesil / a po
tym goy nieprzjiaciele przypadli / trzema to
piami razem go w pol przebili.

Num. 16.

2. Reg. 18.

Ozyaß / ktory sie też Káplanom sprze-
ciwial / tradem / ospecony. Saul z kro-
lestwa zrzucony / że ná Ksiaze Káplañskie
zle baczenie miał : inße opuszczam : tey kaźni /
pewnie žeby byl Pan BOG nie przepusz-
czal / kiedyby sie o zwierzchność a o god-
ność Káplañska nie gniewal : tak sie wla-
snie y teraz o zwierzchność Kościola po-
wspechnego gniewa / y o godność Káplañ-
ska / bo ci wlasnie z ta godnościa teraz
sa Káplami / z ktora y w Starym Zako-
nie byli.

2. Paral. 26.

1. Reg. 13.

Przeto / moze to iest : že przypomniec / gdzieby
kościol za Apostolow takiey zwierzchności
mieć nie miał / pewnie žeby na sumnieniu /

Tertullian.
fol. 44.

Władzysław
Roku Pań.
1140.

Jakub Arcy
biskup.

Alaewa iá-
to ważna
Kościół
Rzymskie.

bespieczni nie byli / y śnaćby bårzo grzeŝyli /
gdy tać wielkie rzeczy ŝtanowili / y śmiercia
zabijali : ale tym nic nie grzeŝyli / owŝem te-
mi ŝprawami ŝwemi / autoritatem Kościół
powŝechnego potwierdzili : Wywiode ŝie
z tego : Tertullianem / iáko nápisal : Ecclesia-
stica institutiones, & traditiones, quazdam Apoŝto-
lica autoritate, quedam ŝcripturis per ŝuccessiones in
Ministerio confirmataz sunt : ŝtaď znać / że wiel-
ka á ważna / ŝentencya Kościół powŝechnego /
kátholickiego / á nie tylko Kościół / ale
y iednego káplana / ktoryby iedno byl Leui-
tici generis ; á náwet y w Polŝce / nálaŝby
piekne exemplá / czytáyćie co ŝie Władzysła-
wowi Monárŝe / dla iednego káplana ŝtało /
kiedy byl bráćia rodzona / pod Poznánim
obległ / ktorzy ná zamek Poznánŝki / przed
nim byli vćiekli / chcąc ich z Pańŝtwa wy-
gnáć / á ŝam chćiał opánowáć : Przyiechal
był do nie. Jakub Arcybiskup pod Poznán /
y nápominał go w Namiećie / aby bráći za-
miechal / á te woynie ná pogány ŝchowal :
Władzysław ŝmiechem Arcybiskupa zby-
wał / co bacząc Arcybiskup / zdał náń prze-
electwo temi ŝlowy mowiac : w Imie Boga /
wŝechno

445

wspiecznogacego / z vrzedu swego / zaclinam
cie iako niepostupnego w upominaniu / y
pomocie Bozey cie oddawam iako nieukara-
nego: to rzekly / odiechal: teyze nocy / zol-
nierze z Poznania z pochodziami wypadli / o-
bozmu spalili / sam Wladzislaw ledwie u-
ciekl: y tak w Niemcach wygnany zywota
marnie dokonyl. Klascie panowie Ewan-
gelicy autoritarem takowa kościoła swego /
albo Ministra ktorego.

6. Jeszcze sie zwierzchnosc / abo auto-
ritas kościoła powszechnego / y z Synodow
wielka pokazac moze / przeciw ktorym Mi-
nistrowie zawsze blaterant; ktore Synody
sam Pan Chrystus / nie kto inny postanowil:
a Ministrowie powiedai / ze to wstawa ludz-
ka. pokaze: Mowil Pan Chrystus te slowa
do Piotra s. Si peccauerit in te frater tuus, vade &
corripe eum inter te, & ipsum solum. Si audierit, lu-
cratus es fratrem tuum. Si autem non audierit, adhi-
be tecum adhuc vnum, vel duos, vt in ore duorum,
vel trium testium stet omne verbum. Quod si non
audierit eos: dic Ecclesia. A nie Synod to wla-
sny: patrzciez iedno / aza wzdam wyzrycie.
Co to iest: dic Ecclesia; mow kościolowi /

Synod sam
P. C. posta-
nowils

Matth. 18.

Wolphagius

Matth. 18.

pan Chry-
stus sam na
Synodzie ka-
tholickim
bywa.

je go v pomni / abo starze: coſ to za koſciol ?
zgromadzenie : a prawda je to ono zgroma-
dzenie / o ktorym Wolphagius w Lipſku ſo-
bie przepiorował / zwierzchnoſć koſciola
ſęczyiac: podźmyſ daley / co tam Pan za wy-
rok na zlych na tym Synodzie uczynil ?
Si autem Eccleſiam non audierit, ſit tibi quaſi Ethni-
cus, & publicanus. teraz ſie w tym zwierzćiedle
przypatrzyć dobrze / wartoglowowie / co za
autoritatem Synod ma przy katolickim
koſciiele : koſciol zaſ przy Synodzie. A na
czimli Synodzie częſciey P. Chryſtus by-
wa / v was / czy v nas ? to wiem zapewne / je-
v was nigdy / a v nas za wſe : tym ſpoſobem /
je ſobie ten Synod gwoli poſtanowil / v nas
nie v was / y autoritatem tak wadał / prze-
to v nas na Synodzie bywa nie v was / to iá-
to ? Vbi enim ſunt. duo vel tres. congrega-
ti in nomine meo, ibi ſum in medio eorum.
jezliſ zedwiemá albo ze trzema gdy o chwa-
le Pana Chryſtuſowy mówia / bywa / coſ
rozniećie / je ich tak wiele na Synodzie
bywało / abo bywa / żeby tam bywać nie-
miał ? a nie tylko Pan Chryſtus / ale y

Duch

Duch Święty záperwne bywa / a v wa-
zem nigdy o tym nie czytal; Czytáycie so-
bie Actá Apostolskie / wiecie: kiedy iedno
zgrómadzenie iákie czynili / Synod / á kie-
dy inż co między soba vradžili / záwše tá-
ka Conclusia czynili / Visum est Spiritui
Sancto & nobis.

Tu Pánowie Ewángelicy / niech teź
Ministrowie o wielmožności Košciola ná-
šego co powiedza / á niech nam to miey-
sce pokáza / skąd autoritatem máia / že so-
bie písmo przewierzgna kiedy chca: Bible
według swey myšli piša / ktorych inż 70. y
coš máia / á káždá inša / co sie im podoba /
to czynia / co chlop / to inše Sakramentu
vžywanie opowiada / písmu ktore Košciol
Powszedny ná wielkich Synodách przy-
ial / wiary niáko nie da / Apocryphá na-
zywa / á swoje bayki spisawšy / zá rzeczy
Świete vřava powiedáiac: že to tá-
Apocryphus iákiš pišal / iáko kšiegi Má-
chabejskie / Judith / Regum / Jobá / Ja-
kuba Świetego Epistoly / Apocalipsin řc.

Co teź

Actu. 15.

Co też Kalwinowie wyrzucili/od Biblii/ odcieli/ a inſze rzeczy na ſwoy mlyn przewiergneli. Coż Luterſcy Miniſtrowie / byli wczynili/ ale zaſ znowu te piſma przyſyli/ widziatem Biblia/ iak Talmut Żydowſki wielka/ nowej Ewangelii/ iednak ia przecie poſalſowali/ y tego piſma wżywać niechea/ iedno im o ludzcie idzie/ żeby ſie iako przyliżali/ tak inni ſektarze poczynili: ſkadże wżdam ci chłopi/ nie będąc Kąplany Leuitici generis, te auctoritatem wzięli: gdyż ſtarożytnego Koſciola kedy oto zwierzchność/ y prawo/ kotre ſam Pan Chryſtus podał odſtapili: y ſuccesorom Piotra S. a iakſiń kotrowſkich/ Zborow/ Brogow ſobie naczynili: y ważniey ſaſ chłopa iednego ſkortatora pſotliwego człowieka wſtawá być ma/ niź Kōſciolá powszechnego: ktoremu ſam Pan Bóg prawo / y zwierzchność dał / ſadźcie proſe ſami-

Tradycie A
poſtołſkie
powinniſmj
trzymać.

Prawda V. P. y wſyſcy w Pánie Chryſtusie Chryſtiani wierni/ ſpadl wam tu argument: co powiedacie żeſcie Koſciolá y tradycie Apoſtołſkich trzymać nie powinni/ tjl

ko man

to mandatu Bożego przestrzegając / ná co po-
 spolicie tak argumentuiecie / mowiac : iż P.
 Chrystus powiedział : Si vis ingredi vitam serua
 mandata, bo tradicie / ludzká vstáva : do-
 brze / áza ono humana traditio? poydzieš do ka-
 plánov Kodu Lewityckiego zc. á to iáko ro-
 zumieć : co Apostol mowi : Spiritus Sanctus po-
 suit vos regere Ecclesiam : iezliš Duch š. wšyst
 kim rzadzi / tedy y tradicie sa Duchá š. nie
 ludzi : to Apostol bacząc že cokolwiek sami
 Apostolowie postanowili / przez Duchá S.
 postanowili / dla tego vpomina : Obedite prae-
 positis vestris &c. przypatrzcieš sie tedy pilno /
 iezliže per traditionem autoritas košciolowi po-
 wšechnemu kátholickie dána : pytam was
 tež : iezeli per traditionem Pan Chrystus huma-
 nam Piotrowi š. klucze oddal : ktore klucze
 iáko vrebione / y iáko sa mocne / wiecie inž
 dobrze : á Synody / ludzie tež postanowili :
 wiere tež to humana traditio? ázaš nie sam P.
 Chrystus iákom powiedział : Esto / choćiaš
 by to humana traditio byla / tedyšcie to trzy-
 máć po winni / gdyž wšystkie rzeczy Duch š.
 postanovil / y to / že Apostol oto przykázuie
 mowiac : State & tenere traditiones &c. czemuš

Matth. 19.

Deuter. 17.

Actor. 20.

Hebr. 13.

Matth. 16.

Matth. 18.

2. Thef. 2.

Pana Chrystusa / ani Apostolow stuchac
niechciecie?

Tertul. fol.
440.

Wielec rzeczy kościoł powszechny per tra-
ditiones czyni / y zachowuje / V. P. a nie sie tym
kościołowi Bożemu nie vblizy / y owsem /
Autoritas sie tym tego twierdzi / bo Duch S.
wszystkim rządzi: O czym Tertullianus:
In Ecclesiis multa per traditionem obseruantur au-
toritatem sibi scriptae legis vsurpantes. a wy / na
mandat Boży / a na pismo in sie sie spuszczaacie /
tradicie odrzucacie: ale vperwiam was / że
y z pisma spadnie wam argument: czemuż że
autoritas wiejsza kościoła / nizeli pismo: to ia-
koż że pisma s. siele nie dostawa / a autoritas
kościoła katholiciego doskonala / y zupeł-
na iest: Janem s. swiadcze: Sunt etiam mul-
ta alia, quae fecit Iesus, quae scribantur per singulas
nec ipsum arbitror mundum capere posse eos, qui
scribendi sunt libros. a czegoż w pismie nie do-
stawa?

Ioan. vlt.

Colof. vlt.

Uprzed pise ad Colosen. o Epistole ad
Laodicen: przypomina / a niemaszey widzi-
cie / co tu inż pisma niemasz? Jan s. powieda
zeby swiat ksiąg nie opisal spraw rozma-
itych / cudow / ktore Pan Chrystus dzialal.

Wice

Wiec y w starym zakonie pewnie ze y tam
 sieła pisma nie dostawa/ wtorych Macha-
 beyskich księgach/ wspomina też o księgach
 Sacerdotu: y tych niemáš w Bibliey: tam-
 je wspomina descriptiones Ieremix: y te° niemáš
 miały też być księgi sermonu dieu Regu Isra-
 el, y tych niemáš: Liber Iustoru: y tych niemáš:
 miały też być księgi de descriptione bestiarum
 Arborum Herbarum, ktore Salamon pisal y
 tych niemáš: De libro Achile Silonitis, de libro
 Nathan, y tego niemáš: á co wiedzieć czego ie-
 šće niedostawa; Otoš/ wiersza autoritas
 košcielna niželi pisma/ bo go sieła nie dosta-
 wa / á co wiersza / že košciol to pismo co go
 jest vchwalal y przyial/ nie pismo košciola: y
 z košciola Katholickiego poslo: Patrzićš
 iaka to autoritas košciola našego powše-
 dneho Rzymškiego. Ba słuchaycie iedno:
 co wam iešće vczynie; y to pismo co go
 jest / ktore košciol Rzymški approbowal /
 tedy wam odetne/ ná czym že bedziecie chce-
 li vlec? albo ná czym sie zawiešić chcecie?
 niechay pierwey každy Minister przy-
 šieže ieželi Ewangelia Matheusá Swie-
 rego jest Matheusewa: Márta Már-
 cowa: Jana Janowa: Lukáša/ Lukášewa:

2. Mach vlt
 2. Macha 2.
 3. Reg: 1.
 2. Reg: vlt.
 3. Reg: 4.
 2. Paral.

Questia pie
tna.

pieknač to quæstia, responde: prawda Minis-
tra pta pta / kiedyby był kościol Rzym-
ski pisma tego co go jest nie aprobował / y
przyślągi był który z was: pytam coby też
był Minister który działał: skądby iuramen-
tu był podpierał: O niedzni chuda pta: z
lecz wam przecie dyabel słuł dodaie / do pra-
wa sie Cesarzkiego wciekacie / że iawnie baczy-
cie / iż pisma nie macie / przeto też tak argu-
mentacie.

Rom. 13.

Cesarzskich praw powinniemy też przestrze-
gać / wiecej niż wstaw papieskich: bo Apostol
mowi: Qui potestati resistit ordinationi Dei resistit:
toz pochlebstwa / bo sie Cesarza boicie / a bę-
żiey katolickich kšiazat / by was iako z Cy-
rollu nie wypędzono zewšad: a widzicie: iako
to sie to sami pismem sadzicie: iaka autoritas,
Ordinatio, potestas, kościola Rzymzkiego: a
czemuš sie mu tak oslep sprzeciwiać: pra-
wda / trzeba Cesarzskich praw / y mandatorow
pilnować / ale kościelnych iešciez wiecey tze-
ba przestrzegać / bo kościol ma dwa mieczá /
a Cesarz tylko ziednym chodzi: taka jest za-
cnošć kościola Rzymzkiego / czego w wá-
šych božnicách niemaš / bo waš šbor / lysa-
gorá /

Spec. Saxo.
lib. 4. ar. 44.

gora / y Brog / własna Turecka Moschea : á
ni prawá / áni person godnych niemáß : á v
nas dedit quosdam Apostolos, Prophetas, Euan-
gelistas, pastores &c. in ædificationem Ecclesie.

Ephes. 4.

7. Moze sie też y zradießeze autoritas ko-
ściolá Rzymskiego pokazác / pátrzac ná go-
dnośc / ábo ná zacnośc person duchownych /
ktorzy zwierzchnośc kościolá powszechnego
ná sobie noßa / práwem kościolá powszechnego
broniac páffuia / ktore im wrece sam Pan
Bog oddal. Pátrzacteż ná Ministrj nedzne /
ktorjmi / nie kościelna autoritas, ále ládá chlop
Bormistrzykiem bedac rzadzi / y czásu exces-
su poima / y da ściac kiedy chce : ácz soráwie-
dlivośc wßedy byc ma : ále y to ich zelży-
wośc wielka / że v nas pod iurisdictionia miey-
ska nie sa káplani / ále pod iurisdictionia Bisku-
pia / kościolá Rzymskiego : nie moze Bor-
mistrz poimác káplaná / bez consensu Bisku-
piego : iáko to w Winnie w Slastim mia-
teczku / chlop rzeznik : tylko že był Bormi-
trzem / (wßak ießeże żyw) kázal butlom Mi-
nistrá poimác / y kátu oddal / áby go ścial bez
consensu żadnego : tak y w Straburku dru-
giemu wczynic miano / by był nie pierzchnal :

Godnośc
Ministrow.W księgách
mieyskich to
náydzie.W księgách
etc.

Hofius. Ry-
chardus ver-
steganus in
Theatro.
Crudel.

lecż przecie co vmyšlil / to včzynil / niewi-
šte od Meža vviodel / á svoje štara na fry-
mark zostávil ; o inšych iuž podobno nie ie-
den dobre vie / iáko ich choštano / á oco / ná-
wer ſáмого Kálcwiná y z Beza / želázem ro-
spalonym piatnowano / y v pragi choštano
y vyšwiecono.

Šlušnie Bormiřtrž im bowiem opátrze-
nie y in veřturity dawa / Bormiřtrž ich teſ
kárác ma / ktory dlatego záw ſe káthá chowa
aby ták o wemu iáko temu zapláte dať.

O tož / iž Košciol powſpechny Rzymſki tá-
kowa autoritatem otrzymal / nie moſe / nie
godzien Kálcwin / bedac ſcortatorem nierza-
dnym / tákže Luter pſotliwy / Aryan bezbo-
žny / áni ſaden ſectarz inny / rozſadku ſadnego
w pišmie S. čzynić : áni pišmem ſáſowác :
áni vežyc / áni comen : piſac etc. bo tá ieř
autoritas wláſna Košciola Rzymſkiego : á tá
autoritas / káplánom tyľko Leuitici generis od
ſáмого Pána Boga dana : nie od Bormi-
řtrža : Sacerdotes Leuiti generis, in cunctis ambi-
guis, veritatem iuditiij, ipſi, & non vulgus, rozſa-
dekma čzynić : y dlatego / kiedy Mozyſ na
gorze z Panem Bogiem mowić miał / niſo-

go ledn o

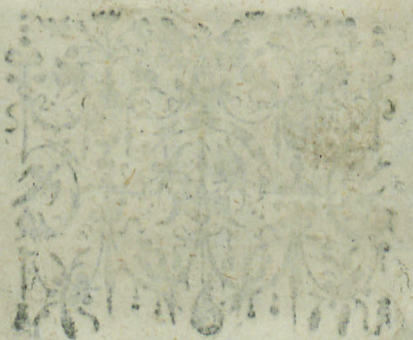
Deut 17.

Bo reno raptany / na mieyscu swym zostá-
 wial: Hur / y Arona: qui vices eius in absen-
 tia agerentur. A nie tylko / ale y wrece żaden
 minister niegodzien / aby piśmo ś. wziąć miał.
 bo iakom rzekł: v nich Źbor / iako Turcka:

Heb, 5.

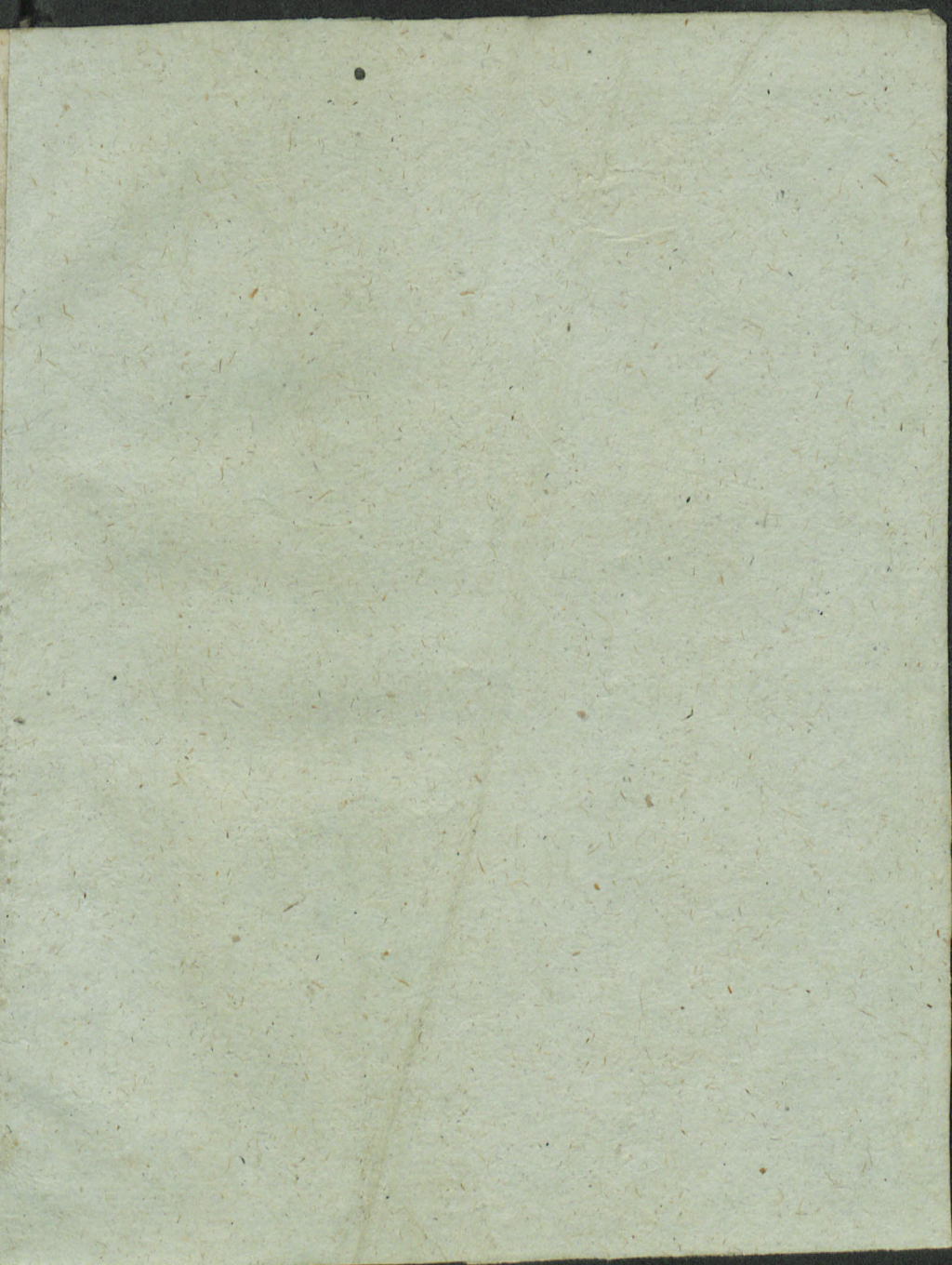
Moschea / godności żadney kápłańskiej
 nie maß / żyia / y obcuia zniewiastá-
 mi / właśnie iako Źydzi / záwße
 w smrodzie / w Nieczysto-
 ści / y w Nierządzie.

9242

3

12,719

9242

2

